

HAAGA-HELIAN tradenomien sijoittuminen työelämään – Suuntautumisvaihtoehtona ulkoinen tai sisäinen laskentatoimi

Donata Nissim

Liiketalouden koulutusohjelma

<p>Tekijä tai tekijät Donata Nissim</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi 2010</p>
<p>Opinnäytetyön nimi HAAGA-HELIAN tradenomien sijoittuminen työelämään - Suuntautumisvaihtoehtona ulkoinen tai sisäinen laskentatoimi</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 56 + 15</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Timo Pöysti, Seppo Suominen</p>	
<p>HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu muutti vuonna 2009 ammattiosaamista syventäviä opintoja laskentatoimen ja rahoituksen osalta. Ennen muutosta oli vain yksi laskentatoimen ja rahoituksen suuntautumisvaihtoehto. Muutoksen jälkeen syntyi kolme eri suuntautumisvaihtoehtoa: rahoitus, sisäinen laskentatoimi ja ulkoinen laskentatoimi. Tarkoituksena oli luoda opiskelijalle vankempi ammattiosaaminen juuri siltä aihealueelta, mikä kiinnostaa eniten.</p> <p>Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää laskentatoimeen suuntautuneiden HAAGA-HELIAN tradenomien sijoittumista työelämään ja työtehtäviä. Erityisesti huomio kiinnittyy siihen, miten ammattiosaamista syventävien opintojen opintokokonaisuuden muuttaminen on vaikuttanut edellä mainittuihin asioihin ja mitä mieltä opiskelijat ovat tästä muutoksesta. Opinnäytetyö rakentuu johdannosta, teoriasta, tutkimuksen toteutuksesta, tuloksista ja johtopäätöksistä. Teoria osuus painottuu laskentatoimen määrittämisen lisäksi HAAGA-HELIAN kurssisisältöihin laskentatoimen osalta.</p> <p>Opinnäytetyö on tutkimustyyppinen, joka perustuu pääasiassa HAAGA-HELIAN laskentatoimeen suuntautuneille alumnelle lähetettyyn kyselylomakkeeseen. Kyselylomake lähetettiin noin 350 alumnille ja vastauksia tuli yhteensä noin 80. Kyselylomake on toteutettu osittain kvantitatiivisesti ja osittain kvalitatiivisesti.</p> <p>Vastauksista selviää, että alumnit ovat olleet pääasiassa tyytyväisiä erikoistumisopintoihin ja ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen eriyttämiseen, mutta ATK-opetusta ja taloushallinnon ohjelmistoihin tutustumista olisi toivottu paljon enemmän. Laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit ovat työllistyneet vastausten perusteella hyvin ja työtehtäviin on usealla kuulunut sekä ulkoista että sisäistä laskentatoimea. Vastaajat painottivat erityisesti sitä, että opiskelijoille tulisi painottaa opintojen aikana ulkoisen sekä sisäisen laskentatoimen tuntemisen hyödyllisyyttä ja tärkeyttä työelämään astuessa.</p>	
<p>Asiasanat Ulkoinen laskentatoimi, sisäinen laskentatoimi, taloushallinto, tradenomi, ASO-opinnot, ammattikorkeakoulu</p>	

Degree programme in business

<p>Author(s) Donata Nissim</p>	<p>Group or year of entry 2010</p>
<p>The title of thesis HAAGA-HELIA`s accounting BBA`S and their placement in the business world and tasks</p>	<p>Number of report pages and attachment pages 56 + 15</p>
<p>Advisor(s) Timo Pöysti, Seppo Suominen</p>	
<p>In 2009 HAAGA-HELIA university of applied sciences changed its professional advanced studies in finance and accounting. Before the change finance and accounting was combined and after the change it was divided to three different professional advanced studies: finance, internal accounting and external accounting. The purpose of the change was to create more solid learning experience from that area of finance and accounting that interested students the most.</p> <p>The goal of the study was to explore HAAGA-HELIA`s accounting BBA`S placement to the business world and their tasks in there. The research also focused on how the change in professional studies has influenced on those things and what do the students think about the change. This thesis is structured to introduction, theory, planning, implementing the research, results and conclusions. The theory part is based on HAAGA-HELIA`s accounting studies in addition to the basic theory of accounting.</p> <p>The thesis is a research which is based mainly in a survey made for HAAGA-HELIA`s accounting BBA`S. The survey was sent for 350 alumniees and about 80 of the BBA`S answered to the survey. The thesis was partly quantitative and partly qualitative. Quantitative analysis was used for those answers in the survey that were based on multiple choice questions and other questions that had response options. Qualitative analysis was used on those parts of the survey that were open and evaluation was based on different opinions.</p> <p>The results of the study indicate that respondents were mainly satisfied with HAAGA-HELIA`s accounting courses and to the decision to divide the studies but they would have required more IT lessons and basic accounting software. Accounting BBA`S employment is high according to the survey and most of the respondents need internal and external accounting in their tasks. Respondents highlighted the fact that students should be informed about the importance of knowing internal and external accounting and its usefulness when students enter the business world.</p>	
<p>Key words External accounting, Internal accounting, BBA, University of applied sciences</p>	

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet	1
1.2	Ammattikorkeakoulut	2
1.3	HAAGA-HELIA	3
1.4	Muut opinnäytetyöt aiheesta	4
2	Laskentatoimi.....	6
2.1	Yrityksen laskentatoimi.....	7
2.2	Johdon laskentatoimi	9
2.3	Taloushallinto sähköisenä prosessina	11
3	Laskentatoimen opinnot HAAGA-HELIAssa	13
3.1	Laskentatoimi ja rahoitus HAAGA-HELIAssa	14
3.2	Ulkoinen laskentatoimi	17
3.3	Sisäinen laskentatoimi	19
3.4	Ulkoisen laskentatoimen työtehtävät.....	20
3.5	Sisäisen laskentatoimen työtehtävät	22
4	Tutkimus.....	25
4.1	Tutkimusprosessi.....	25
4.1.1	Tutkimusmenetelmät	25
4.1.2	Kyselylomake	26
4.1.3	Kyselylomakkeen laatiminen.....	27
4.1.4	Kyselylomakkeen lähettäminen	29
4.2	Tutkimuksen tulokset	29
4.2.1	Yleistietoa vastaajista	30
4.2.2	Vastaajien sijoittuminen työelämään	34
4.2.3	ASO-opintojen työelämlähtöisyys	40
4.2.4	ASO kokonaisuuden muutoksen vaikutus työelämässä sijoittumiseen... 47	
5	Yhteenveto ja johtopäätökset	51
5.1	Yhteenveto	50
5.2	Johtopäätökset	52
5.3	Jatkotutkimusmahdollisuudet	52
	Lähteet	54

Litteet.....	57
Liite 1. Saatekirje	57
Liite 2. Kyselylomake.....	58
Liite 3. Vastaajien työnimikkeitä ja työtehtäviä.....	62
Liite 4. Vastaajien avoimet kommentit ASO-opinnoista ja muut kommentit.....	67

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aihe on ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneiden HAAGA-HELIA:n tradenomien sijoittuminen työelämään ja työtehtävät. HAAGA-HELIA muutti vuonna 2009 ammattiosaamista syventäviä opintoja laskentatoimen ja rahoituksen osalta muuttamalla ne kolmeksi eri suuntautumismalliksi. Tästä syntyi ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen opintokokonaisuudet rahoituksen lisäksi.

Opinnäytetyö perustuu HAAGA-HELIA:n laskentatoimeen suuntautuneille tradenomeille lähetettyyn kyselylomakkeeseen. Tutkimukseni perustuu myös laajalti teoriaan, jota käytän tulkintani ja analysoinnin pohjalla. Opinnäytetyöhön kuuluu teoriaosuus laskentatoimesta, jota seuraa laskentatoimen käytännöllinen osuus, aihealueen opinnot HAAGA-HELIA:ssa ja tutkimusmenetelmäni. Tämän jälkeen tutkimuksessani käydään läpi tutkimustulokset ja niiden yhteenveto sekä johtopäätökset.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyön päätavoitteena on selvittää, miten ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen jakautuminen omiksi erikoistumisopinnoiksi on vaikuttanut HAAGA-HELIA:sta valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien sijoittumiseen työelämässä. Kokevatko opiskelijat, että heidän suuntautumisaineen kurssit ovat tukeneet työelämään astumista ja antaneet hyvät edellytykset työelämään? Työllistyvätkö uudesta opintokokonaisuudesta valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit nimenomaan juuri ulkoisen tai sisäisen laskentatoimen työtehtäviin?

Toivon tutkimuksestani olevan hyötyä HAAGA-HELIA:n opiskelijoille suuntautumismallivaihtoehdon valitsemisessa ja tuloksien antavan heille lisätietoa työllistymisestä ja opintosuunnitelman laadinnasta laskentatoimen osalta. Tutkimukseni saattaa myös antaa arvokasta lisätietoa HAAGA-HELIALle kurssitarjonnan puutteista ja kehitysehdotuksista sekä tietysti myös sen plussista.

1.3 HAAGA-HELIA

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa voi valmistua tradenomiksi, restonomiksi, medianomiksi tai liikunnanohjaajaksi. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon voi lisäksi suorittaa tradenomin, restonomin tai liikunnanohjauksen opintojen parissa.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun arvoina ovat työelämälähtöinen ja korkeatasoinen koulutus. Kansainvälisyys on myös suuressa roolissa ja HAAGA-HELIALla on 180 yhteistyökorkeakoulua maailmalla. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, 2014).

Vuonna 2012 HAAGA-HELIAssa opiskeli 10 015 opiskelijaa, joista naisia oli noin 60 %. Opintonsa HAAGA-HELIAN ammattikorkeakoulussa vuonna 2012 aloitti 2678 opiskelijaa, joista naisia oli myös reilut 60 %. Ammattikorkeakouluissa opiskeli yhteensä vuonna 2012 139 876 opiskelijaa. (Tilastokeskus 2013).

Liiketalouden koulutusohjelma antaa valmistuneelle tradenomille monipuolisen ja laajan tutkinnon, jolla voi hakea moniin eri asiantuntijatehtäviin. Tradenomit valitsevat opintojensa puolesta välissä itseään kiinnostavia erikoistumisopintoja mitkä ohjaavat heidän tulevaa urapolkuaan. Liiketalouden kouluohjelma eroaa hieman eri ammattikorkeakouluissa sisällöllään, mutta kaikkiin tutkintoihin kuuluu pakolliset 210 opintopistettä.

Perusopinnot 60 op	Pakolliset ammattiopinnot 45 op	Ammattiosaamista syventävät opinnot 45 op
Yrityksen toimintaympäristö 9 op	Global Business Environment 12 op	HRM ja johtaminen
Liiketoimintaosaaminen ja yrittäjyys 18 op	Liiketoimintaosaaminen ja yrittäjyys 21 op	Kansainvälinen liiketoiminta ja logistiikka
Henkilöstö- ja johtamisosaaminen 9 op	Henkilöstö- ja johtamisosaaminen 3 op	Laskentatoimi ja rahoitus Mainonta ja yritysviestintä
Työväline- ja menetelmäosaaminen 9 op	Työväline- ja menetelmäosaaminen 6 op	Markkinointi ja myynti
Viestintäosaaminen 15 op	Viestintäosaaminen 3 op	Yrittäjyys
Vapaasti valittavat opinnot 15 op – Opinnäytetyö 15 op – Työharjoittelu 30 op		

Kuvio 1. HAAGA-HELIA, liiketalouden koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus (HAAGA-HELIA 2014).

HAAGA-HELIA:n liiketalouden koulutusohjelmat opinnot jakautuvat perinteisesti seitsemälle lukukaudelle eli kolmelle ja puolelle vuodelle. Ensimmäinen vuosi koostuu perusopinnoista ja opiskelujen puolella välissä alkaa ammattiosaamista syventävät opinnot (HAAGA-HELIA 2014).

1.4 Muut opinnäytetyöt aiheesta

Monet muut ammattikorkeakoulun opiskelijat ovat myös tehneet opinnäytetyön toimeksiantona omalle koululle, mutta tutkimuksen kohderyhmänä ovat olleet yleisesti ottaen kaikki tradenomit tai jokin muu pääaine, kuten markkinointiin ja myyntiin suuntautuneiden tradenomien sijoittuminen työelämään. Esittelen tässä kuitenkin ne opinnäytetyöt, jotka ovat aihealueeltaan hieman samanlaisia tutkimukseni kanssa.

Aikaisempia tutkimuksia ja artikkeleja aiheesta on myös paljon erilaisissa medioissa, kuten sanomalehdissä tai verkkosivuilla. Nämä ovat yleisesti ottaen, kuitenkin tradenomien työllistymiseen ja palkkaukseen liittyviä ja käytännössä eri erikoistumisopinnoista valmistuneet tradenomit eivät ole mustavalkoisesti verrattavissa. Kaikkein luotettavimpia ovat tutkimukset, jotka seuraavat ja tutkivat jotain tiettyä otantaryhmää esimerkiksi tietyistä ammattiosaamista syventävästä opinnoista valmistuneita tradenomeja. Näissä tapauksissa nämä tutkimukset keskittyvät tiettyyn ryhmään ja näin ollen saadaan keskitettyä voimavarat tiettyyn tutkimusongelmaan ja tiettyyn otantaan.

Meuronen Hanna-Mari tutki opinnäytetyössään laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien sijoittumista työelämään Saimaan ammattikorkeakoulusta. Hän tutki siis omasta ammattikorkeakoulusta valmistuneiden tradenomien sijoittumista työelämään kyselylomakkeella. Tutkimus osoitti, että kyselylomakkeen vastanneista 16 alumnista lähes kaikki ovat työllistyneet hyvin ja olivat tyytyväisiä tradenomikoulutukseen sekä erikoistumisvalintaansa. Negatiivisena tuloksena selvisi, että monen vastanneen mielestä tradenomitutkintoa ei arvosteta työelämässä riittävästi. (Meuronen 2010).

Kulmala Toni ja Rintamäki Elina tutkivat opinnäytetyössään Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallintoon suuntautuneiden tradenomien työllistymistä.

Tutkimuksessa käytettiin kyselylomaketta ja tulokseksi saatiin, että lähes kaikki 45 vastaajasta olivat työllistyneitä sekä Vaasan kaupunki oli työllistänyt yli puolet vastaajista. Koulutukseen oltiin pääasiassa tyytyväisiä, mutta työharjoitteluja ja kieliopintoja olisi toivottu enemmän. (Kulmala, Rintamäki 2011).

Launonen Satu Laurea ammattikorkeakoulusta tutki opinnäytetyössään taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon työelämälähtöisyyttä sekä KLT-tutkintoa. Launonen haastatteli neljää valmistunutta taloushallintoon suuntautunutta tradenomia neljästä eri ammattikorkeakoulusta ja yhtä melkein valmistunutta opiskelijaa Laureasta. Haastateltavat pitivät tradenomitutkintoa hyödyllisenä, mutta kritisoivat opintojaksoja ja niiden sisältöä irrallisiksi ja kokonaisuuden hahmottamista he kuvailivat vaikeaksi. Haastateltavat toivoisivat myös lisää käytännönläheisyyttä sekä työelämälähtöisyyttä opintoihin. (Launonen 2011).

2 Laskentatoimi

Laskentatoimi kokonaisuudessaan on hyvin laaja käsite ja pitää sisällään paljon erilaisia osa-alueita. Käsittelen taloushallinnon teoriaa tässä osiossa yleisesti ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen kannalta. Tarkoitukseni on tässä osiossa johdattaa lukijaa taloushallinnon ja laskentatoimen maailmaan ja näin ollen saada lukija ymmärtämään mitä ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi teoriassa on.

Laskentatoimen päätehtävä on kuvata yrityksen tai organisaation toimintaa. Laskentatoimi tuottaa tietoa pääasiassa numeraalisesti, mutta myös numeroiden ymmärtäminen ja analysointi on tärkeä osa laskentatoimea. Laskentatoimi pitää sisällään kaiken yrityksen taloudellisesta informaatiosta ja se toimii tehokkuuden ja kannattavuuden mittarina. Tilinpäätös, budjetit ja kustannuslaskelmat ovat laskentatoimesta seuranneita raportteja, mitkä ovat yrityksen tuki ja turva toiminnan tuloksen mittauksissa. (Jormakka, Koivusaalo, Lappalainen & Niskanen 2009, 9).

Kuvio 2. Miten sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi kuvaavat yrityksen toimintaa (Jormakka ym. 2009, 9).

Laskentatoimen liiketoimintaprosessit johtavat laskentatoimen tuottamaan tietoon ja se jakautuu sisäiseen ja ulkoiseen laskentatoimeen. Kuviossa on havainnollistettu, että ulkoinen laskentatoimi on enemmänkin liiketapahtumien kirjaamista ja yrityksen ulkopuolisia tahoja palvelevaa taloushallintoa. Sisäinen laskentatoimi on yrityksen omaan

käyttöön tarkoitettua tietoa. Yksinkertaistettuna liiketapahtumien analysointi on sisäisen laskentatoimen päätehtävä. (Jormakka ym. 2009, 9-11).

Ulkoinen laskentatoimi noudattaa lakeja, asetuksia, muita normeja ja hyvää kirjanpito-tapaa ja sisäistä laskentatoimea toteutetaan vapaammin yrityksen tietotarpeiden pohjal-ta. Laskentakohteena ulkoisessa laskentatoimessa on yrityksen rutiinitoimenpiteet, ku-ten peruskirjanpito ja reskontranhoito ja sisäisessä laskentatoimessa laskentakohteet ovat yrityksen toiminnallinen yksikkö, tuotteet, palvelut ja prosessit. Ulkoinen laskenta-toimi perustuu aikahorisontiltaan nykyisyyteen ja menneisyyteen kuin taas sisäinen las-kentatoimi perustuu näiden lisäksi myös tulevaisuuteen (Länsiluoto, Järvenpää, Parta-nen & Pellinen, 2013, 21).

2.1 Yrityksen laskentatoimi

Yrityksen laskentatoimea eli ulkoista laskentatoimea on kuvattu yleisesti yrityksen ulko-puolisia tahoja varten suunnatuksi taloushallinnoksi. Mielikuva monille HAAGA-HELIAn opiskelijoille ulkoisesta laskentatoimesta on toimistotyö, joka koostuu kirjan-pidosta ja sitä tukevista taloushallinnon töistä. Ulkoinen laskentatoimi on kuitenkin paljon laajempi käsite. Se pitää sisällän monipuolisen kirjon työtehtäviä.

Ulkoinen laskentatoimi tunnetaan myös rahoittajien laskentatoimena sen tarkoituksen-mukaisuuden perusteella. Yritystä tarkastellaan ulkoisessa laskentatoimessa lähtökohtai-sesti rahoittajien ja muiden ulkopuolisten tahojen näkökulmasta. Ulkoinen laskentato-iimi antaa kokonaiskuvan yrityksen taloudellisesta asemasta, taseesta ja tuloksesta. Ul-koinen laskentatoimi on kaikissa yrityksissä pääpiirteittäin samankaltaista ja noudattaa samoja normistoja siitä, mitä yrityksen taloudellisesta prosessista ja tilanteesta tulee ker-toa (Ikäheimo, Lounasmeri, Walden, 2009, 11–13).

Ominaisuuksiltaan ulkoinen laskentatoimi poikkeaa sisäisestä laskentatoimesta huomata-vasti. Raporttien käyttötarkoitus on suunnattu kaikkia ja erityisesti ulkoisia sidosryh-miä palvelevaksi kokonaisuudeksi. Ulkoinen laskentatoimi keskittyy yleiskuvaan yksi-tyiskohtia yhdistämällä. Laki säätelee ulkoista laskentatoimea tiukasti ja sen johdosta

ulkoisen laskentatoimen tuotokset, kuten tilinpäätökset ovat samankaltaisia eri yritysten kanssa. Tilinpäätös julkaistaan pääsääntöisesti kerran vuodessa, mutta tätä raportointia edellyttää täsmällinen ja selkeä taloushallinnon työprosessi, mikä johtaa selkeisiin ja säännönmukaisiin raportteihin (Ikäheimo ym., 2009, 14).

Yrityksen organisaation toimintaa tarkastellaan usein kahdella tasolla. Reaaliprosessi, joka käsittää yrityksen jokapäiväisen toimintamallin ja rahaprosessi, joka käsittää reaali-prosessista seuranneita rahavirtoja. Yrityksen taloushallinto perustuu rahaprosessiin, mutta lukujen ymmärtäminen edellyttää myös taustalla olevan reaaliprosessin ymmärtämistä. Rahaprosessi eli maksuvirta voitaisiin myös rinnastaa kassaan sekä tuloihin ja menoihin. Ulkoinen laskentatoimi hallinnoi rahaprosessia ja huolehtii sen informoinnista ulkoisille sidosryhmille. Rahaprosessi kuvaa rahan kulkua yritykseen ja yrityksestä pois. Sisäisen laskentatoimen tehtävänä on tehdä tulkintoja näistä rahavirroista ja toimia niiden mukaan (Salmi, 2012, 9, 12-13, 16-17).

Talous on loppu peleissä reaaliprosessin lopputulos. Taloudelliset mittarit ovat yrityksen toiminnan ja sen historian tukipylväitä yrityksen kannattavuuden ja toiminnan kannalta. Ulkoisella laskentatoimella tarkoitetaan sitä numeerista informaatiota, jota tuotetaan kaikkien ulkoisten sidosryhmien tarpeeseen. Nämä sidosryhmät haluavat tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja kaikki Suomessa toimivat liike- ja ammattitoimintaa harjoittavat ovat kirjanpitovelvollisia. Esimerkiksi asiakkaat haluavat informaatiota toiminnan jatkuvuudesta, kilpailijat asemansa määrittämiseen, omistajat yrityksen arvon määrittämisestä ja analyytikot palveluihinsa (Salmi, 2012, 21, 23-24). Heitä kiinnostaa erityisesti yrityksen tilinpäätös, joka on hyvin pitkälti lopputulos ulkoisen laskentatoimen tapahtumista vuoden aikana ja näin ollen tietojen tulee olla oikeat ja riittävät sekä hyvää kirjanpitoa tulee aina noudattaa.

Ulkoisen laskentatoimen normikenttä pyörii pääasiassa kirjanpitosäännösten ympärillä. Kirjanpitolainsäädäntö määrittelee tarkasti, miten kirjaukset tehdään sekä poikkeukset. Kansainväliset laskentastandardit eli IAS-/IFRS- tilinpäätössäännökset ovat käytössä pörssiyrityksillä. Yhteisöainsäädäntö, verolainsäädäntö ja arvopaperimarkkinalainsäädän-

tö ovat myös ulkoisen laskentatoimen ammattilaisen usein käyttämiä apuvälineitä työhön (Ikäheimo ym. 2009, 33).

Keskeisimmät kirjanpidonlainsäädännöt ovat kirjanpitolaki ja -asetus. Kirjanpitolaki sisältää perussäännökset kirjanpidosta sekä tilinpäätöksestä. Ulkoisen laskentatoimen työtehtävissä tulee aina noudattaa tarkkaa huolellisuutta, sillä virheellinen numeerinen informaatio yleensä johtaa vakaviin seurauksiin. Erityisesti kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä osa-alueet, kuten arvonnalisäverotus ja sen erityiskysymykset, kirjanpidon erityiskysymykset, kuten poistot, laskennalliset verovelat ja -saamiset, vaihto-omaisuuden tuloutusperiaatteet ja pysyvien vastaavien arvonorotukset ovat kirjauksia, joissa tulee noudattaa tiukkoja säännöksiä. Erikseen on myös konsernitilinpäätös, jossa tulee noudattaa erilaista laatimistekniikkaa tilinpäätöksen osalta sekä pörssiyhtiöt, joiden tilinpäätös tulee laatia kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan (Tomperi, 2013, 4-8).

2.2 Johdon laskentatoimi

Johdon laskentatoimea eli sisäistä laskentatoimea voidaan tarkastella kolmesta eri näkökulmasta. Nämä näkökulmat eivät kilpaile keskenään vaan niiden tavoitteena on täydentää toisiaan. Ensimmäisen näkökulman mukaan sisäinen laskentatoimi nähdään päätöksenteon prosessien tukena niin kuin edellä on tullut ilmi. Toisen näkökulman mukaan se nähdään enemmänkin organisatorisena toimintona eli sisäinen laskentatoimi on organisoitu jollekin työntekijöille tai työryhmälle. Kolmannen näkökulman mukaan johdon laskentatoimi nähdään joukkona laskentatekniikoita. Tämän mukaan laskentatoimi koostuu erilaisista laskelmista (Suomala, Manninen ja Lyly-Yrjänäinen, 2011, 9-11).

Ulkoisella laskentatoimella on hyvin selkeät rajat ja säännökset lopputuloksen suhteen, mutta sisäisen laskennan tulkinta ja käyttö ovat hyvin laajat. Sisäisen laskennan tarve yrityksillä kasvaa yrityksen kasvun ja muutosten myötä (Lehtonen, 2007, 85–86). Isoilla yrityksillä työskentelee paljon laskentatoimen ammattilaisia sisäisen laskennan parissa, kun taas pienissä yrityksissä sitä ei välttämättä suoranaisesti harjoiteta ollenkaan tai se kuuluu ulkoisen laskentatoimen parissa toimivien työntekijöiden sivutoimiin.

Sisäinen laskentatoimi, mikä tunnetaan myös johdon laskentatoimena, on yrityksen apuna päätöksenteossa ja sen tarkoituksena on tehdä laskelmia ja raportteja yrityksen toimintaa kuvastavien määrä- ja arvolukujen perusteella. Operatiiviseen laskentatoimeen, joka on olennainen osa sisäistä laskentatoimea, kuuluu laskelmien tuottaminen ja niiden esittäminen johdon päätöksenteon perustaksi (Jyrkkiö ja Riistama, 2006, 23,27).

Operatiiviseen laskentatoimeen kuuluu vaihtoehtolaskelmat, tavoitelaskelmat ja tarkkailulaskelmat. Ne ovat laskelmia yrityksen palkka- ja kustannuslaskennasta, varastokirjanpidosta ja tuotannonohjauksesta. Yleiseen sisäiseen laskentatoimeen kuuluu voitonjakolaskelmat ja informointilaskelmat, jotka ovat tuotoksia yrityksen liikekirjanpidosta (Jyrkkiö ja Riistama, 2006, 24). Näin ollen sisäinen laskentatoimi siis perustuu usein juuri ulkoisen laskentatoimen tositteisiin.

Katetuottolaskenta on tunnetuin laskentamuoto sisäisestä laskentatoimesta. Se laskee yrityksen kokonaiskustannusten jälkeisen voiton. Tämä on yrityksen toiminnan kannalta hyvin olennainen laskelma, joka mittaa onko esimerkiksi tietyn tuotteen myynti kannattavaa ja paljonko myynti muuttuu, jos kiinteitä tai muuttuvia kustannuksia muutetaan (Lehtonen, 2007, 89–90).

Johdon laskentatoimi on tiiviisti mukana myös yrityksen kehittämishaasteissa koskien taloushallintoa. Liiketoimintaympäristö ja sen muutokset tulevat olla kehittämistiimillä aina ajan tasalla. Tällaisia ovat kilpailuympäristö ja sen muutokset, liiketoimintalogiikka, johtamisjärjestelmät ja sidosryhmien vaatimukset ja tarpeet. Taloushallinnon strategialähtöisyys edellyttää myös taloustiimin vision muodostamista strategian mukaiseksi, uusien laskentainnovaatioiden omaksumista ja toiminnan ei tulisi keskittyä vain toimintatehokkuuden edistämiseen vaan myös sidosryhmien tarpeet tulisi ottaa huomioon (Järvenpää, Partanen, Tuomela, 2001, 57-59).

Strategisen kustannusjohtamisen tavoitteena on kehittää toimintatehokkuutta ja samanaikainen organisaation strategisen aseman vahvistaminen. Toiminnan jatkuvuuden kehittämisen kulmakivinä on sisäisten prosessien jatkuva parantaminen. Taloushallinnon

apuvälineitä tähän on toimintolaskenta, kustannusjohtaminen ja prosessien kehittäminen siihen suunnatuilla prosessimittareilla. Tähän tarkoitukseen on luotu muun muassa standardikustannuslaskenta, toimintolaskenta ja elinkaarilaskenta (Järvenpää ym. 2001, 150-152).

Yritysten suunnittelu ja raportointi on monissa yrityksissä hyvin budjettilähtöistä. Budjetointi on myös erittäin keskeinen strateginen työkalu. Toimintoperusteinen budjetointi pitää sisällään useita budjetointiin liittyviä laskelmia, joita sisäinen laskentatoimi hoitaa. Osa yrityksistä on siirtynyt myös rullaavan ennustamiseen, missä budjetointi hajautetaan esimerkiksi tiimien kesken. Rullaava ennustaminen yhdistetään usein tulostulokorttiin, minkä yhdistetään johtamismalliksi, jossa taloudellisesta raportista muodostuu tulostulokortin taloudellinen näkökulma. Nämä tukevat johtoa esimerkiksi liikevaihdon, kasvavirran ja liiketuloksen kannalta (Järvenpää ym. 2001, 230-231).

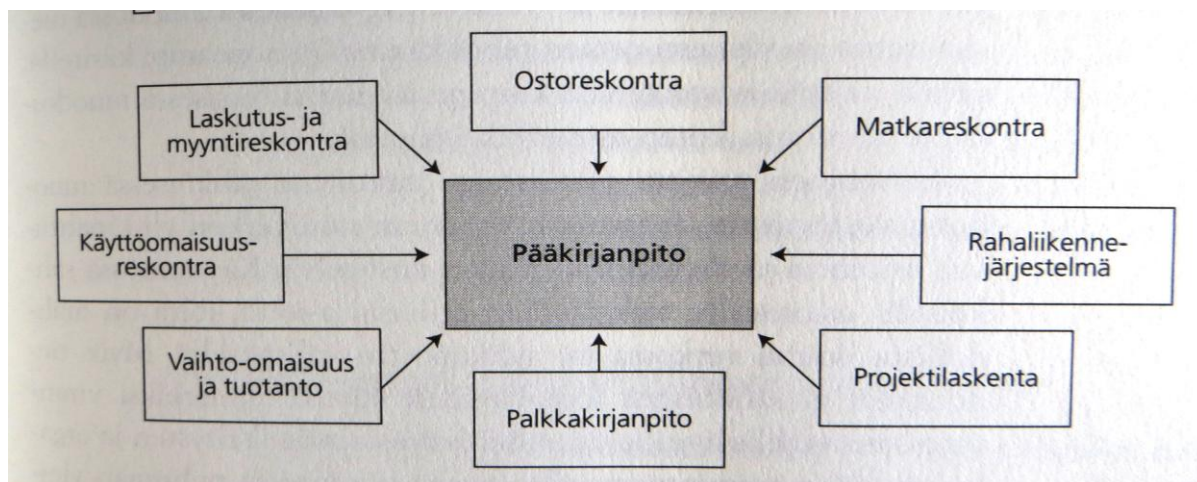
2.3 Taloushallinto sähköisenä prosessina

Taloushallinto on sähköistynyt viimeisen vuosikymmenen aikana melkein kokonaan. Aikaisemmin suurin osa taloushallinnon prosesseista suoritettiin osittain tai kokonaan manuaalisesti. Taloushallinnon sähköistyminen on nopeuttanut prosesseja huomattavasti sekä helpottanut käsittelijöiden toimenkuvaa ja tiedon etsimistä.

Verkkolaskujen lähetys ja vastaanotto on monille tunnetuin sähköisen taloushallinnon piirre. Nykyään sähköinen taloushallinto käsittää kuitenkin paljon enemmän. Modernissa taloushallinnossa kaikki taloushallinnon ja kirjanpidon materiaali pyritään käsittelemään ilman paperisia tositteita ja taloushallinto on hyvin pitkälti automatisoitu. Taloushallinnon prosessien tehostumisen lisäksi myös johtoporras pysyy paremmin ajan tasalla kassan hoidosta, kannattavuudesta ja muusta taloudellisesta kehitymisestä (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola, 2013, 28).

Digitaalisen taloushallinnon keskittymä on pääkirjanpidossa ja sitä tukevissa esiprosesseissa, raportoinnissa ja arkistoinnissa. Pääkirjanpitoa tukevat esiprosessit ovat yleisimmän osto- ja myyntireskontra, laskutus, erilliskirjanpito, rahaliikenne sekä palkanlasken-

ta. Yrityksen taloushallinto ja sen tehtävät vaihtelevat aina toimialoittain. Yllä mainitut esiprosessit ovat kuitenkin ne, mitkä melkein poikkeuksetta ovat yrityksellä täysin sähköistetty taloushallinnon toiminnan nopeuttamiseksi ja selkeyttämiseksi. (Lahti, Salminen 2008, 13–16).

Kuvio 3. Pääkirjanpito ja sen eri osa-alueet (Lahti, Salminen 2008, 17).

Suurin osa näistä pääkirjanpidon osa-alueista on ulkoista laskentatoimea. Näiden osa-alueiden raportoinnin ja arkistoinnin jälkeinen analysointi kuuluu jo enemmän sisäiseen laskentatoimeen. Pääasiassa ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen osaajien tulisi kuitenkin ymmärtää molempia osa-alueita työnsä kokonaiskuvan ja prosessin ymmärtämiseksi. Tämä kokonaiskuvan hahmottaminen syntyy useimmilla työkokemuksen mukana. Vasta kokemuksen mukana tulee ymmärrys prosessin kulusta ja taloushallinnosta kokonaisuutena sekä ennen kaikkea, miten omat työtehtävät vaikuttavat yrityksen toimintaan.

Taloushallinnon sähköistyminen on muuttanut liiketoiminnan suunnan ja yhä enemmän yritykset pyrkivät niin kutsuttuihin paperittomiin toimistoihin. Esimerkiksi asiakasyritysten ja tilitoimistojen yhteistyö on helpottunut huomattavasti sähköistymisen jälkeen (Helanto ym. 2013, 42). Hyvä esimerkki tästä voisi olla toiminta ongelmallisissa tilanteissa. Ennen yritysten sähköistymistä virheitä etsittiin käsin vanhoista mapeista ja se saattoi viedä useita tunteja, kun nykyään taloushallinnon ohjelmistojen avulla virheet löydetään usein vaivattomasti ja nopeasti.

3 Laskentatoimen opinnot HAAGA-HELIAssa

Tässä osiossa esittelen HAAGA-HELIAn opintosuunnitelman koskien ulkoista ja sisäistä laskentatoimea. Käyn läpi erikoistumisopintoihin sisältyvät kurssit sekä aihealueen kaikille pakolliset perusopinnot. Ammattiosaamista syventävät opinnot eli ASO-opinnot valmentavat työelämään ja käyn myös tässä kappaleessa läpi millaisiin työtehtäviin noin yleisesti ottaen kyseiset opinnot työllistävät.

Laskentatoimen työtehtävät kattavat rahoitusta lukuun ottamatta käytännössä koko taloushallinnon. Laskentatoimen osaajalle töitä löytyy sekä liiketapahtumien käsittelyn parista että johdon alueelta. Taloushallinnon työtehtävät ovat ulkoisen laskentatoimen puolelta hyvin rutiininomaisia, mutta vaativat silti laajaa tuntemusta tietojärjestelmistä. Sisäisen laskentatoimen työtehtävät vaativat enemmän päättelykykyä sekä hyvin tarkkaa tietoperustaa yrityksen taloushallinnosta ja yrityksen kokonaiskuvasta (Jormakka ym. 2009, 10–12).

Taloushallinnon henkilöstöllä on yrityksessä useita rooleja. Roolit vaihtelevat riippuen eri tekijöistä. Suurissa yrityksissä taloushallinnossa saattaa työskennellä jopa tuhansia työntekijöitä ja tehtävät eriytyvät hyvin paljon toisistaan myös ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen osa-alueilla. Tehtävät voivat eriytyä esimerkiksi kustannuslaskentaan, rahoitukseen, ulkoiseen laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan ja riskien hallintaan. Pienissä yrityksissä saattaa työskennellä vain yksi tai muutama talousasioita hoitava henkilö, jolla on tällöin paljon laajempi taloudenpidon vastuu. Keskikokoisissa yrityksissä talousosastoon kuuluu yleensä hieman enemmän työntekijöitä. Esimerkkinä tällaisesta organisaatiosta voisi olla talouspäällikkö, reskontranhoitaja, palkanlaskija ja kirjanpitäjä (Länsiluoto ym. 2013, 26).

Opinnoissa sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen teoria eroaa hyvin samanlaisessa kaavassa kirjallisuuden teorian kanssa. Ulkoisen laskentatoimi on jakautunut kahteen osioon, joista toinen on painottunut kirjanpitoon, tilinpäätökseen ja verotukseen ja toinen on painottunut ulkoisen laskentatoimen erikoiskysymyksiin.

Ulkoisen laskentatoimen kurssit antavat opiskelijalle valmiudet juuri ulkoisen laskentatoimen asiantuntijatehtäviin ja sisäisen laskentatoimen opiskelijoille juuri johdon laskentatoimen asiantuntijatehtäviin, mutta opiskelija voi myös omilla kurssivalinnoillaan vaikuttaa tulevaisuudennäkymiinsä työelämässä esimerkiksi käymällä kursseja molemmista suuntautumisvaihtoehdoista.

Sisäisen laskentatoimen opinnot ovat jakautuneet liiketoiminnan ohjaukseen ja johdon laskentatoimeen sekä johdon laskentatoimen erityiskysymyksiin. Opintojaksot etenevät samassa kaavassa kuin ulkoisessakin laskentatoimessa eli a-asossa tutustutaan sisäiseen laskentatoimeen yleisesti ja b-asossa keskistytään sen erityiskysymyksiin.

3.1 Laskentatoimi ja rahoitus HAAGA-HELIAssa

HAAGA-HELIA:n liiketalouden koulutusohjelman perusopintoihin sisältyy ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen sekä rahoituksen aihe-alueelta omat kurssit. Ulkoisen laskentatoimen peruskurssi kirjanpito, tilinpäätös ja verotus luo opiskelijalle yleiskuvan ulkoisesta laskentatoimesta ja sisäisen laskentatoimen peruskurssi sisäinen laskentatoimi antaa yleiskuvan sisäisen laskentatoimen tehtäväkentästä. Yritystoiminnan rahoitus on rahoituksen peruskurssi ja käsittelee rahoituksen käsitteistöä ja yleiskuvaa.

HAAGA-HELIA:n perusopintoihin kuuluu peruskursseja jokaiselta ammattiosaamista syventävien opintojen aihealueelta ja opiskelija saa näistä kursseista yleisperspektiiviä aihealueeseen, mistä on hyötyä erityisesti ASO-opintojen valintojen tullessa ajankohtaisesti.

HAAGA-HELIA:n opiskelijoiden ASO-opinnot (ammattiosaamista syventävät opinnot) alkavat neljäntenä lukukautena. HAAGA-HELIA:n ammattiosaamista syventävät opinnot koostuvat kuudesta eri aihealueesta:

- HRM ja johtaminen
- Kansainvälinen liiketoiminta ja logistiikka
- Laskentatoimi ja rahoitus

- Mainonta ja yritysviestintä
- Markkinointi ja myynti
- Yrittäjäyys

ASO-opinnot koostuvat kolmesta viidentoista opintopisteen moduulista, jotka painotuvat samalle aihealueelle. Neljäntenä lukukautena opiskelijat käyvät ensimmäisen eli a-moduulin ja viidentenä lukukautena sekä toisen että kolmannen moduulin (b-moduuli ja c-moduuli). Jokaisessa aihealueessa voi olla useampi vaihtoehto moduuleille ja silloin opiskelija voi itse valita mitkä moduuleista hän haluaa käydä. A-moduuli sekä b-moduuli tulee kuitenkin suorittaa omalta aihealueelta. C-moduulin voi käydä myös omalta aihealueelta tai vaihtoehtoisesti juridiikasta, vastuullisesta liiketoiminnasta, T&K hankkeesta tai vapaasti valittavista kursseista suoritettuna opintokokonaisuudesta. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014).

HAAGA-HELIA:n opiskelijoille järjestetään erilaisia infoja, seminaareja ja luentoja yms.. liittyen ASO-opintoihin ja niissä pyritään antamaan opiskelijoille mahdollisimman kattava kuva kaikista aihealueista. Opintotoimistossa myös neuvotaan henkilökohtaisesti opiskelijaa vaihtoehtoisten erikoistumisopintojen valinnoissa.

Laskentatoimen ja rahoituksen ammattiosaamista syventävät opinnot jakautuvat kolmeen eri aihealueeseen: rahoitukseen, ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen. Näistä kaikista aihealueista löytyy omat a-moduulinsa sekä b-moduulinsa. Näiden moduulien lisäksi löytyy vielä erikseen tilinpäätökseen painottunut viidentoista opintopisteen kokonaisuus, minkä voi esimerkiksi suorittaa vaihtoehtoisesti kolmantena moduulina eli c-moduulina. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014).

Laskentatoimi ja rahoitus

A1	Kirjanpito ja verotus	ACCLHA1	15
	Kirjanpito ja arvonnäisäverotus	ACC3LH001	6
	Tilinpäätös ja yritysverotus	ACC3LH002	6

	Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi)	MET3LH001S ja MET3LH001U	3
A2	Liiketoiminnan ohjaus ja johdon laskentatoimi	ACCLHA2	15
	Strateginen johdon laskentatoimi	ACC3LH003	3
	Johdon laskentatoimi lyhyen aikavälin päätöksenteossa	ACC3LH004	6
	Johdon laskentatoimen projektityö	ACC3LH005	3
	Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Sisäinen ja ulkoinen laskentatoimi)	MET3LH001S ja MET3LH001U	3
A3	Yritysrahoitus ja arvopaperimarkkinat	ACCLHA3	15
	Yrityksen rahoituksen suunnittelu ja treasury-toiminnot	FIE3LH001	6
	Sijoitustoiminta ja arvopaperimarkkinat	FIE3LH002	6
	Tutkimustyön perusteet ja menetelmät (Rahoitus)	MET3LH001R	3
BU1	Ulkoisen laskentatoimen erityiskysymykset	ACCLHBU1	15
	Konsernitilinpäätös	ACC4LH001	6
	IFRS-tilinpäätöskäytäntö	ACC4LH002	3
	Yrityskaupat ja -järjestelyt	ACC4LH003	6
BU2	Tilintarkastus	ACCLHBU2	15
	Tilintarkastuksen normiperusteet	ACC4LH004	6
	Tilintarkastuksen käytännön toteutus	ACC4LH005	6
	Sisäinen tarkastus	ACC4LH006	3
BS	Johdon laskentatoimen erityiskysymykset	ACCLHBS	15
	Toiminnanohjausjärjestelmät (ERP) ja laskentatoimi	ACC4LH007	9
	Johdon laskentatoimen päätöksentekomallit	ACC4LH008	6
BR	Yritysrahoituksen erityiskysymykset	ACCLHBR	15
	Johdannaisinstrumentit ja riskienhallinta	FIE4LH001	6
	Yritysanalyysi	FIE4LH002	3

Rahoituksen Excel- ja tietojärjestelmäsovellukset	FIE4LH003	3
Rahoituksen ajankohtaisseminaari	FIE4LH004	3

Kuvio 4. Laskentatoimi ja rahoitus HAAGA-HELIAssa.

Kuviossa on HAAGA-HELIAN laskentatoimen ja rahoituksen ammattiosaamista syventävien opintojen opintojaksoluettelo. A ja B kirjaimet kuvastavat kuuluuko 15 opintopisteen kokonaisuus a-asoon vai b-asoon. Hyvin yleistä HAAGA-HELIAN laskentatoimen opiskelijoiden keskuudessa on käydä myös c-ason kursseja kuvion opintojaksoluettelosta, sillä ne tukevat opintoja ja ovat kaikki hyödyllisiä taloushallinnon alan kannalta.

Itse en ollut missään infotilaisuuksissa tai muissa vastaavissa koskien ASO-opintoja, joten käännyin opintotoimiston puoleen valintojen aikana. Opintotoimistossa painotettiin laskentatoimea opiskelijoille, jotka ovat kiinnostuneita numeroista ja toimistotyökentelystä. Opintotoimistolla myös painotettiin laskentatoimen opiskelijoiden erinomaista työllistymistä opintojen jälkeen. Valitsin itse ulkoisen laskentatoimen, koska mielsin sisäisen laskentatoimen vaativammaksi aihealueeksi. Valintaani vaikutti myös paljon taloushallinnon positiiviset työllisyysnäkökymät.

3.2 Ulkoinen laskentatoimi

Ulkoiseen laskentatoimeen kuuluu pakollisena kaksi ensimmäistä moduulia, joista toinen käsittelee kirjanpitoa ja verotusta ja toinen ulkoisen laskentatoimen erikoiskysymyksiä. C-moduuliksi voi valita teoriassa, minkä tahansa viidentoista opintopisteen kokonaisuuden, mutta suositeltavaa olisi itselleen hyödyllinen ja opintoja tukeva opintokokonaisuuden valinta.

A-moduuli eli kirjanpito ja verotus koostuu kahdesta kuuden opintopisteen kurssista sekä yhdestä kolmen opintopisteen kurssista. Opetus on yleensä Pasilan tai Vallilan toimipisteellä. Tutkimustyön perusteet ja menetelmät on a-moduuliin kuuluva kolmen opintopisteen kurssi, minkä tarkoitus on valmistella opiskelijaa opinnäytetyöhön tutus-

tumalla, analysoimalla sekä selostamalla vanhoja HAAGA-HELIA:n opinnäytetöitä (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014).

A-moduuliin kuuluvat kaksi kuuden opintopisteen kurssia ovat kirjanpito ja arvonlisäverotus sekä tilinpäätös ja yritysverotus. Kirjanpito ja arvonlisäverotus koostuu niimensä mukaisesti kahdesta eri osa-alueesta ja antaa opiskelijalle valmiudet toimia itsenäisesti yrityksen kirjanpidon parissa sekä hän ymmärtää arvonlisäverotuksen ja sen erityiskysymykset sekä kykenee hoitamaan siihen liittyvät toimenpiteet. Opiskelu on sisällöltään kirjanpitoa Econet ohjelmalla, kirjanpito- ja yhteisölaainsäädäntöä, eri yritysmuotojen kirjanpitokysymyksiä, arvonlisäverolainsäädännön ymmärtämistä ja arvonlisäveroasioita kotimaan- ja ulkomaankaupan kaupassa.

Tilinpäätös ja yritysverotus on enemmän painottunut tilinpäätökseen. Tämän kurssin jälkeen opiskelija ymmärtää tilinpäätösprosessin ja eri yritysmuotoja koskevan verotuksen. Kurssin sisältö painottuu tilinpäätöksen sisältöön, arvostus- ja jaksotuskysymyksiin, verolainsäädäntöihin, verotettavan tulon laskemiseen, yrityksen ja yrittäjien verotukseen ja verosuunnitteluun sekä veroilmoituksiin ja – menettelyihin. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014).

B-moduuli muodostuu myös kahdesta kuuden opintopisteen kurssista sekä yhdestä kolme opintopisteen kurssista. IFRS - tilinpäätöskäytäntö on kolmen opintopisteen kurssi, mikä tutustuttaa opiskelijan IFRS - standardeihin. Opiskelijan tulisi kurssin jälkeen osata lukea IFRS tilinpäätöstä ja tulkita sen lukuja. Kurssi sisältää IFRS - normiston sisällön, tilinpäätöksen esittämisen IFRS:n mukaan ja keskeisiä arvostus- ja jaksotussäännöksiä.

Konsernitilinpäätös on kuuden opintopisteen kurssi, missä tutustutaan konsernien tilinpäätöksen sisältöön ja siihen liittyviin yleisohjeisiin. Kurssin jälkeen opiskelijan tulisi tuntea konsernitilinpäätöstä koskevat lait ja säännökset sekä tuottaa pienen konsernin tilinpäätös näitä säännöksiä ja lakeja soveltaen. Kurssin opiskelu pohjautuu konsernikäsitteeseen, konsernin liiketapahtumien kirjauksiin ja niiden poikkeuksiin ja konsernitilinpäätöksen sisältöön sekä laatimisvelvollisuuteen.

Yrityskaupat ja -järjestelyt käsittelee yrityskauppoihin ja -järjestelyihin liittyviä tekijöitä ja se on kuuden opintopisteen kurssi. Kurssi sisältää yrityksen ja liiketoiminnan arvonnäilytystä, analyysiohjelmistoja, yrityskauppojen muotoja, yritysmuodon muutoksen tai lopettamisen, sukupolvenvaihdokset, yrityskaupan rahoituksen, luovutusvoiton verotuksen ja yritysjärjestelyjen verohuojennukset (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014).

C-moduuli olisi hyödyllisintä ulkoisen laskentatoimen opiskelijalle käydä esimerkiksi sisäisen laskentatoimen opintojen parista tai tilintarkastuksen moduulina. Osa laskentatoimen opiskelijoista on myös suorittanut c-moduulin juridiikan parista tai rakentanut oman viidentoista opintopisteen kokonaisuuden vapaasti valittavista kursseista, jotka tukevat omaa alaa. Tällaisia kursseja on esimerkiksi henkilöverotus, verotusmenettely ja taloushallinnon IT sovellukset (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013).

3.3 Sisäinen laskentatoimi

Sisäiseen laskentatoimeen kuuluu pakollisena kaksi ensimmäistä moduulia, joista toinen käsittelee liiketoiminnan ohjausta ja johdon laskentatoimea ja toinen johdon laskentatoimen erityiskysymyksiä. A-moduuliin kuuluu myös tutkimustyön perusteet ja menetelmät kurssi, mikä koostuu samoista asioista kuin ulkoisen laskentatoimen sama kurssi (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013).

A-moduuli pitää sisällään myös kolme muuta kurssia: Strateginen johdon laskentatoimi (3 op), johdon laskentatoimen projektityö (3 op) ja johdon laskentatoimi lyhyen aikavälin päätöksenteossa (6 op). Johdon laskentatoimen projektityö tehdään kahden muun edellä mainitun kurssin sisältöalueiden perusteella. Kurssi perustuu ryhmätyöhön, jossa opiskelijat hakevat ratkaisuja valitsemansa kohdeorganisaation kehityshaasteeseen.

Strateginen johdon laskentatoimi on teoreettinen kurssi, minkä jälkeen opiskelijan tulisi hahmottaa kokonaiskuva liiketoiminnan ohjausjärjestelmästä sekä strategisen sisäisen laskentatoimen vaikutus yrityksen strategiaan. Kurssi sisältää strategian tunnistamista ja

ymmärtämistä, kriittisten menestystekijöiden tunnistamista, tuloskortit strategisessa johtamisessa, osabudjetit ja pääbudjetit sekä investointien suunnittelemista ja investointilaskelmia.

Johdon laskentatoimi lyhyen aikavälin päätöksessä syventää opiskelijan osaamista niin, että hän kykenee laskentajärjestelmien kehitystyöhön erityisesti tuote- ja toimistolaskennan alueella sekä kykenee avustamaan taloudellista päätöksentekoa. Kurssi sisältää toimistolaskentaa johtamisen tukena, tuote- ja asiakaslaskentaa sekä kustannuslajikohtaista vastuualueenlaskentaa tehokkuusarvioinnin ja tuotelaskennan tukena (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013).

B-moduuli jakautuu kahteen kurssiin: toiminnanohjausjärjestelmät (ERP) ja laskentatoimi sekä johdon laskentatoimen päätöksenteon mallit. Kuuden opintopisteen johdon laskentatoimen päätöksenteon mallit on painottunut Excel työskentelyyn ja se antaa opiskelijalle valmiudet tekemään itsenäisesti päätöksiä ja ratkaisumalleja yrityksen tueksi. Kurssi sisältää muun muassa tiedon tuottamista päätöksenteon tueksi, riskin mallintamista ja se vaikutusta päätöksentekoon, simulointimalleja investointilaskelmissa, lineaarista optimointia, päätösmatriiseja ja – puita, kuljetusongelmia sekä verkko-, varasto-, jono- ja peliteorioita.

Yhdeksän opintopisteen toiminnanohjausjärjestelmät ja laskentatoimi on laaja kurssi, minkä jälkeen opiskelijan tulisi tuntea yrityksien toiminnanohjausjärjestelmiä sekä muita operatiivisia järjestelmiä taloushallinnon näkökulmasta. Kurssi sisältää muun muassa liiketoimintaprosessien hallintaa ERP-järjestelmää hyväksikäyttäen, Business Intelligence raportointia, sisäisen laskentatoimen laskelmia, erilaisia sähköisiä taloushallinnon ohjelmia sekä projektityön taloushallinnon järjestelmistä organisaatiossa (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013).

C-moduulin voi sisäisen laskentatoimen aihealueella toteuttaa samalla tavalla kuin ulkoisen laskentatoimen kohdalla. Sisäisen laskentatoimen opiskelijalle olisi kannattavaa valita esimerkiksi jokin ulkoisen laskentatoimen moduuleista tai tilinpäätöksen moduuli. Myös itse valittavat kurssit sopivat hyvin C-moduulin.

3.4 Ulkoisen laskentatoimen työtehtävät

Ulkoisen laskentatoimen työtehtävät painottuvat ulkoisen laskentatoimen ulkopuolisille tahoille tarkoitettujen tietojen ylläpitämiseen. Ulkoisen laskentatoimen opintokokonaisuus HAAGA-HELIAssa painottuu pitkälti kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Oletettavasti työtehtävien pääpainokin on tuolloin näissä aihealueissa. Vapaasti valittavista kursseista voi kuitenkin rakentaa itselleen vielä tietynlaisen suuntautumisen esimerkiksi lakiopintojen tai verotuksen parissa.

Ulkoisen laskentatoimen työtehtävät toimivat melkeinpä ainoastaan digitaalisesti. Kaikki kirjanpito ja muu vastaava tehdään erilaisilla tietojärjestelmäohjelmilla ja näin ollen tietotekniikan hallitseminen on edellytys työllistymiselle. Suurin osa kursseista pitää sisällään kirjauksien kirjaamista käsin, joten työelämässä kirjauksien hahmottaminen voi olla aluksi vähän vaikeaa kaiken ollessa verkossa.

Kirjanpidon työtehtävät monipuolisena kokonaisuutenaan ovat ulkoisesta laskentatoimesta valmistuneen tradenomin suurin työllistäjä. Nykyään suurin osa kirjanpidosta syntyy osakirjanpidon tuloksena. Yksittäisen työntekijän osakirjanpito on sidoksissa vahvasti yrityksen kokoon. Pienissä yrityksissä kirjanpito saattaa olla kokonaan muutama, ellei jopa yhden, työntekijän vastuulla ja näin ollen kyseisen henkilön tulee hallita useampaa kirjanpidon osa-aluetta (Lahti, Salminen, 2008, 127).

Taloushallinnon työtehtävät ulkoisen laskentatoimen osalta ovat hyvin rutiininomaisia. Tällaisia rutiininomaisia työtehtäviä ovat tilausten käsittely, laskutus, palkkahallinto, osto- ja myyntireskontra, maksuliikenne ja kirjanpito. Kirjanpito varsinkin suurissa ja keskikokoisissa yrityksissä jakautuu useampaan osakirjanpitoon, näistä mainittakoon varasto-, käyttöomaisuus- ja vastuukirjanpito. Yleisiä työllistäjiä ulkoiseen laskentatoimeen suuntautuneille tradenomeille ovat erikokoiset tilitoimistot ja erilaisten yritysten talousosastot (Viitala, 2006, 41-43, 47-49). Työelämässä aloittelevalla ulkoiseen laskentatoimeen suuntautuneelle tradenomille yleisiä työnimikkeitä ovat esimerkiksi taloushallinnon assistentti, reskontranhoitaja tai avustava kirjanpitäjä.

Ostolaskuprosessi on pääasiassa ostolaskujen vastaanottamista, niiden lajittelua ja tiliöintiä, tarkistuttamista ja mahdollisesti hyväksyttämistä sekä päivitystä ostoreskontraan ja niiden maksatusta. Maksamisen jälkeen tulee tehdä vielä täsmäytys, jaksotus ja arkistointi mappeihin tai tiedostoihin. Ostoreskontra saattaa erota hieman eri yrityksissä, mutta pääpiirteittäin se on samanlaista. Hieman suuremmissa yrityksissä on yleensä erikseen pari työntekijää, jotka hoitavat ostoreskontraa. Myyntilaskuprosessi on usein hieman yksinkertaisempi ja se koostuu pääasiassa laskun laatimisesta, lähettämisestä, arkistoinnista ja myyntireskontra osuudesta sisältäen suoritusten kirjaamisen ja mahdolliset perintätoimenpiteet. Matka- ja kululaskuprosessit ovat käytännössä työntekijöiden matkoista ja kuluista johtuvia kulujen korvauksia, mitkä hoidetaan osana, joltain muuta reskontrakokonaisuutta (Lahti, Salminen, 2008, 49-51, 73-74, 93-94).

Palkkahallinto on myös yksi osa-alue mihin laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit työllistyvät. Palkkahallinto pitää sisällään itse palkanlaskennan lisäksi kirjanpitoa. Palkkahallinnossa saattaa suurissa yrityksissä työskennellä useita henkilöitä ja silloin jako on yleensä tehty yhden työntekijän palkkapiirissä olevien lukumäärällä. Tilinpäätös ja siihen liittyvät valmistelevat järjestelyt ovat usein hyvin haastavia ja on harvinaista, että juuri valmistuneet työllistyisivät tilintarkastajaksi ensimmäisen vuoden sisällä. Tilintarkastus vaatii yleensä muutaman vuoden työkokemuksen. Juuri valmistuneet saattavat päästä esimerkiksi avustavan tilintarkastajan virkaan.

Tilitoimistoissa työ on välillä myös pelkkää kirjanpitoa. Kirjanpito pitää kuitenkin sisällään niin laajan kirjon erilaisia kirjauksia, että uusi työntekijä joutuu turvautumaan hyvin usein kirjanpitolautakuntaan, kirjanpitoasetuksiin ja -säännöksiin sekä verotukseen ja lakipykäliin. Mitä monipuolisempi ja vaativampi kirjanpito sen paremmin kirjanpitäjä laajentaa tietokenttäänsä vaativissa laskentatoimen erityiskysymyksissä.

3.5 Sisäisen laskentatoimen työtehtävät

Sisäisen laskennan kuvauksesta voi helposti syntyä sellainen kuva, että sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit valmistuvat suoraan johtotehtäviin tai johtoa tu-

keviin tehtäviin ja sisäisestä laskennasta syntyy myös helposti harhaanjohtava kuva siitä, että se olisi jotenkin vaativampaa opiskelun ja työelämän suhteen kuin ulkoinen laskentatoimi. Faktaa tietysti on se, että se on johdon laskentatoimea, mutta sisäistä laskentaa voi tehdä työelämässä monella eri tasolla, eikä johtotehtäviin pääse ennen kuin on karttunut työkokemusta.

Sisäinen laskentatoimi on usein vähintään läheisessä vuorovaikutuksessa yrityksen johdon kanssa. Päänimikkeitä sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneille tradenomeille ovat talouesimies, talousjohtaja ja controller. Osa controllereista vastaa taloudesta jossain yksittäisessä toiminnassa ja talouesimiehistä saattaa myös olla erilaisia nimikkeitä, kuten talouden tiiminvetäjä joka kohdistuu silloin tiettyyn yksikköön (Suomala ym. 2011, 72-73). Työelämässä aloitteleva sisäiseen laskentatoimeen erikoistunut tradenomi usein aloittelee laskentatoimen yleisissä työtehtävissä, kuten taloushallinnon assistenttina tai avustavana controllerina.

Yksittäiseen toimintoon erikoistuneet controllerit ovat yleisiä keskisuurissa sekä suurissa yrityksissä. Monilla työntekijöillä on omat vastualueensa sisäisen laskentatoimen sovelluksista ja tarkastuksista jatkuvassa valvonnassa ja työstössä. Esimerkiksi yksi saattaa keskittyä yrityksen laitteiden kunnossapitokustannuksiin ja toinen toimittajien laatu-
virheisiin ja niiden kustannuksiin jne.. Näissä tapauksissa johdon laskentatoimi on organisoitu yrityksen sisällä useisiin eri osa-alueisiin (Suomala ym. 2011, 73).

Johdon laskentatoimi vaatii enemmän tietotekniikan tuntemusta kuin ulkoinen laskentatoimi. Ulkoisen laskentatoimen työntekijälle usein riittää vain niiden muutamien ohjelmien tuntemus, jota työssään käyttää. Johdon laskentatoimen ammattilaisen tulee kuitenkin ymmärtää käytännössä kaikki ohjelmat mitä taloushallinnon osastolla käytetään, jotta hän pystyy tuottamaan täsmällisiä raportteja ja analyysseja. Excel on sisäisen laskentatoimen ammattilaisen käytössä päivittäin ja se tulee hallita hyvin.

Yrityksen talousjohdon tehtävät jaetaan usein kahteen ryhmään: yrityksen talouden johtaminen ja rahoitushallinto. Rahoitushallinto vastaa rahoituksen hallinnasta ja talouden johtaminen eli sisäisen laskentatoimen tehtäväkenttä huolehtii kannattavuuden hallin-

nasta, ulkoisesta sekä sisäisestä raportoinnista, suoritusmittauksesta ja raportointi- ja tietojärjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta. Näiden pääintressien lisäksi liikkeenjohton tukeen kuuluu vuosisuunnittelu eli budjetointi, analyysit, sisäinen konsultointi, neuvonantajatehtävät ja osallistuminen johtamiseen esimerkiksi johtoryhmien kokouksissa (Länsiluoto ym. 2013, 22-23).

Sisäisellä laskentatoimella ja erityisesti controllerin asemassa olevilla henkilöillä on yrityksessä usein valvontarooli. Valvominen tulee esille, mikäli raporteissa löydetään poikkeamien avulla kehittämisen kohteita tai huomioitavia asioita. Controllerin tulisi vastata myös yrityksen businessinformaation ja talousinformaation analysoinnista ja vaikuttamisesta sekä näiden tietojen yhdistelystä ja käyttämisestä toiminnan kehittämiseen (Länsiluoto ym. 2013, 27,30).

Talusojohtamisen keskeisimpiä tehtäviä oli laskentatyöntekijöille tehdyn tutkimuksen mukaan taloudellinen raportointi, budjetointi ja vuosisuunnittelu, laskenta- ja johtamisjärjestelmien kehittäminen ja talousfunktion johtaminen. Tärkeimpinä taloushallinnon asiantuntijan ominaisuuksina pidettiin analyttiset ongelmanratkaisutaidot, ymmärrys päivittäisten rutiinien vaikutuksesta tuloslaskelman eriin ja päätöksenteon kannalta relevanttien kustannusten ymmärtäminen (Länsiluoto ym. 2013, 30-31).

4 Tutkimus

Tämä osio jakautuu kahteen kappaleeseen: tutkimusprosessiin ja tutkimuksen tulosten analysointiin. Ensimmäisessä kappaleessa esittelen tutkimusmenetelmäni ja johdatan lukijan tutkimusprosessin läpi vaihe vaiheelta. Näin ollen lukija saa yleiskuvan siitä, mitä haluan tutkimuksessani selvittää ja millä keinoilla.

Toisessa kappaleessa analysoin pääasiassa kyselylomakkeen vastauksia ja havainnollistan tuloksia muun muassa kaavioilla ja kuvioilla sekä erilaisilla tunnusluvuilla, kuten keskiarvolla tai mediaanilla. Käyn siis tässä osiossa saamani vastaukset läpi ja pyrin antamaan lukijalle yleiskuvan siitä, mitä vastauksissa on painotettu ja miksi.

4.1 Tutkimusprosessi

Tutkimusprosessini koostui tutkimusmenetelmien valitsemisesta ja tutkimuksen suunnittelemisesta. Tutkimuksen tavoitteet olivat pääroolissa tutkimusmenetelmien valitsemisessa ja kyselylomakkeen laatiminen ja lähettäminen olivat tutkimukseni kannalta keskeisimmät tekijät.

4.1.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön otsikon mukaisesti, haluan selvittää tässä tutkimuksessa ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työtehtäviä ja sijoittumista työelämään. Olen myös erittäin kiinnostunut siitä, miten ASO kokonaisuuden muutos on vaikuttanut laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien opintojen käytännönläheisyyteen sekä valmistumisen jälkeisiin työtehtäviin.

Tutkimukseni on kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus. Käytän tutkimusmetodinä kyselylomaketta. Tutkimukseni on sidoksissa tilastotieteeseen, jonka kohteena on aineiston kerääminen, muokkaus, esitys, analysointi ja tulkinta ja näihin prosesseihin liittyvät ongelmat. Yleisin havaintoaineiston keräämistapa on tutkimuksessani käyttämän kyselylomakkeen lisäksi haastattelu. Kyselylomake on kaikkein relevantein

tutkimuskohteen mittausväline tutkimuksessani ja vastausten analysoiminen tulee olemaan tämän tutkimuksen keskeisin vaihe (Kallio, Korhonen ja Salo 2008, 62,66).

4.1.2 Kyselylomake

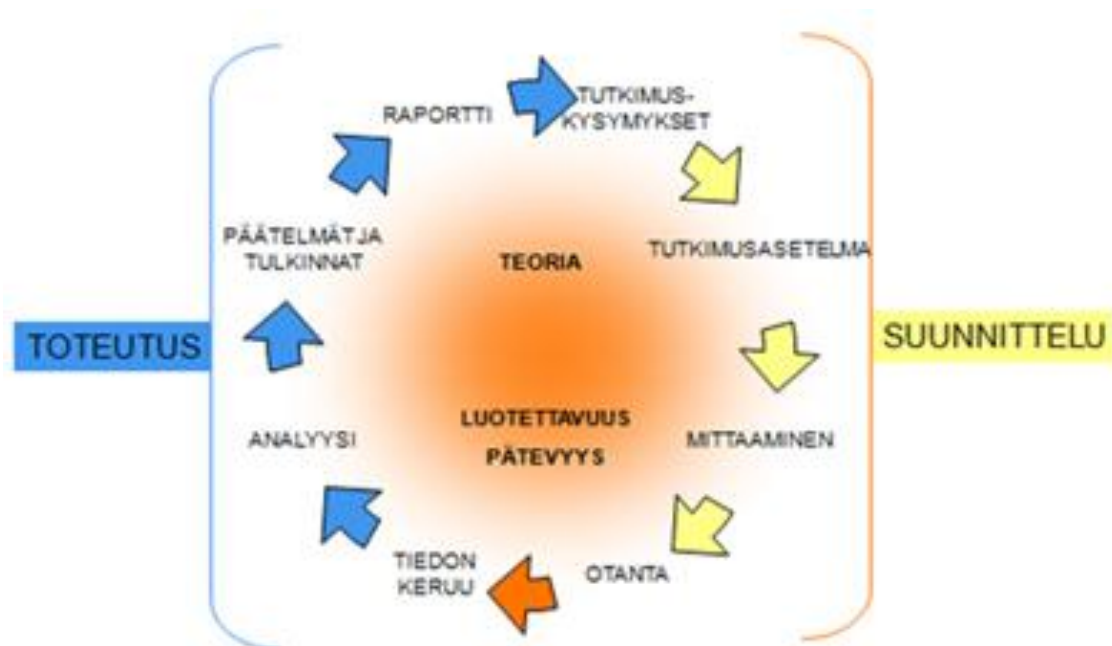
Tutkimukseni päätavoite on selvittää HAAGA-HELIAsta valmistuneiden ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien sijoittumista työelämään ja heidän työtehtäviään. Tutkimuksessa selvitän myös, että onko HAAGA-HELIA:n uusi ASO-opintokokonaisuus, koskien ulkoista ja sisäistä laskentatoimea, tuottanut opiskelijoille syvempää osaamista valitulta alalta. Mikäli ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen tradenomit valmistuisivat suurin piirtein samoihin työtehtäviin, voisi siitä mainita esimerkiksi ASO-opintojen kuvauksissa tai esittelyissä.

Näihin tavoitteisiin nojaten pyrin luomaan kyselylomakkeen, jonka kysymykset liittyvät tiivistä näihin aihealueisiin. Kyselylomakkeen tulosten esittäminen tilastotieteen kannalta jakautuu kahteen osa-alueeseen: havaintoaineiston kuvailuun ja tilastolliseen päättelyyn. Aineiston päättelyosiossa pyrin hankkimaan havaintoaineiston oikealla tavalla ja tekemään johtopäätöksiä tuloksista luotettavin keinoin. Kuvausosiossa pyrin esittämään tutkimukseni tulokset tunnuslukujen ja kuvallisten esitysten avulla (Laininen, 2001, 1).

Tutkimustyyppiset opinnäytetyöt voidaan jakaa kvantitatiivisiin eli määrällisiin tutkimuksiin tai kvalitatiivisiin eli laadullisiin tutkimuksiin. Laadullisessa tutkimuksessa tarkoituksena on ymmärtää jotain tiettyä tapahtumaa, prosessia, organisaatiota tms.. Tutkimusmenetelmiä voi olla esimerkiksi haastattelut (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013). Tässä tutkimuksessa käytetään pääasiassa kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta, mutta osittain myös kvalitatiivista tutkimusta.

Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta on kolme päätyyppiä. Nämä päätyypit ovat kyselytutkimus, kokeellinen tutkimus ja seurantatutkimus. Tässä tutkimuksessa käytetään päätyyppinä kyselytutkimusta. Kyselytutkimuksen perusjoukkona ovat HAAGA-HELIA:n alumnit. Kyselylomake lähetetään kaikille ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoi-

meen sekä taloushallintoon suuntautuneille tradenomeille, joten kyseessä on siis kokonaistutkimus (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013).

Kuvio 5. Tutkimusprosessin vaiheistaminen (HAAGA-HELIA 2012, Taanila).

Kyselylomake on tutkimukseni päätyyppi, mutta kuten kuviosta voi havaita, tutkimus itsessään on laaja prosessi ja sitä edellyttää hyvä suunnitelma, vankka teoriapohja sekä johdonmukainen toteutus. Määrällisessä tutkimuksessa kysymykset ja kyselylomakkeen laatiminen ovat niin keskeisiä tekijöitä onnistuneelle tutkimusaineiston analyysille, että koko prosessi on syytä tehdä huolellisesti suunnittelusta toteutukseen. Tutkimuksen tavoitteiden ja ongelmien määrittäminen on tärkein osa lomakkeen suunnitteluvaiheesta. Käytän tutkimuksessani myös laadullista tutkimusta, sillä osa kyselylomakkeen kysymyksistä on avoimia kysymyksiä, joiden vastaukset ovat laadullisia ja näin ollen niiden tulkitseminen on laadullista tutkimusta (Tähtinen, Laakkonen, Broberg, 2011).

4.1.3 Kyselylomakkeen laatiminen

Kyselylomakkeen luomiseen käytin Webropol ohjelmaa. Webropol on alansa käytetyin sovellus pohjoismaissa ja käyttäjiä on yli 40 000. Käyttäjät voivat hyödyntää Webropol ohjelmaa tilanteissa, kuten kyselyiden ja tutkimuksien luonnissa, raportoinnissa, palaut-

teiden keräämisessä, ilmoittautumisten keräämisessä jne.. Webropol Oy on toiminut 10 vuotta ja sillä on paljon suuria yrityksiä asiakkaina, kuten Stockmann ja Nordea. (Webropol 2013).

Sain Malmin opinnäytetyökoordinaattorilta tunnukset Webropoliin, missä ne vielä aktivoitiin erikseen. Webropolissa voi valita erilaisia layout muotoja kyselylle ja kysymysmuotoja on useita. Kyselylomakkeeseen voi siis laittaa muun muassa monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä ja vaihtoehtoisia kysymyksiä. Webropol siis mahdollistaa käyttäjänsä tekemään mahdollisimman monipuolisen ja ulkoisesti miellyttävän kyselylomakkeen, joka on tekijälle myös mieluisampi laatia kuin esimerkiksi normaalilla Word ohjelmalla.

Pyrin tekemään kyselylomakkeesta mahdollisimman lyhyen ja ytimekkään. Todennäköistä olisi, ettei pitkään kyselylomakkeeseen saisi vastauksia tarpeeksi. Tutkin aikaisempia opinnäytetöitä, joissa oli käytetty kyselylomakkeita alumneille ja suurin osa oli käyttänyt kuitenkin suhteellisen pitkiä kyselylomakkeita, mutta heidän vastausprosentti oli usein siinä 30 % tai alle hujakoilla. Monilla oli myös paljon mielestäni epärelevanttejä kysymyksiä liittyen heidän tutkimuksen aiheeseen, joten jo ne eliminoimalla olisi voinut saada puolet suppeamman kyselyn.

Kyselylomakkeeni ensimmäiset kuusi kysymystä ovat peruskysymyksiä ja niiden tarkoituksena on selvittää vastaajan sukupuoli, valmistusvuosi, ikä ja erikoistuminen. Kaksi muuta kysymystä koskevat opiskelijat henkilökohtaisia syitä tämän erikoistumisen valinnalle ja nykyisen työpaikan työsuhteen muotoa. Nämä ovat siis nopeasti vastattavissa olevia kysymyksiä.

Kysymykset 7-10 koskevat enemmän työpaikkaa, työtehtäviä ja niihin liittyviä asioita. Ensimmäiset kaksi kysymystä ovat avoimia kysymyksiä ja niissä pyydetään vastaajaa luettelemaan valmistumisen jälkeiset työpaikat, työnimikkeet ja työtehtävät aikajärjestyksessä. Kysymykset 9 ja 10 ovat valintakysymyksiä ja niissä vastaaja kertoo mitä kautta hänet on rekrytoitu työpaikkoihin sekä mikä on hänen nykyinen kuukausipalkkansa.

Kysymys 11 ja 12 koostuvat eri väittämästä, johon vastaaja pystyy ruksaamaan vaihtoehtoja 1-5 riippuen siitä onko täysin samaa mieltä, täysin eri mieltä tai jotain siltä väliltä. Nämä väittämät ovat koulutukseen sekä alan työtehtäviin liittyviä kysymyksiä ja vastauksista pystyy luomaan yleiskuvan väitteiden paikkansa pitävydestä alumnien kesken.

Kysymykset 13 ja 14 ovat avoimia kysymyksiä, jotka koskevat ASO-opintojen kurssisisältöä ja vastaajat voivat antaa myös avoimia mietteitä niitä koskien. Kysymys 15 koostuu viidestä eri väittämästä, missä mitataan tyytyväisyyttä työelämään. Kysymys 16 on avoin kysymys koskien käytännössä vastaajan kommentteja kyselystä tai jotain asiaa mitä hän haluaisi avata vielä enemmän.

4.1.4 Kyselylomakkeen lähettäminen

Kyselylomake lähetetään HAAGA-HELIAn alumneille. Alumnit rajoittuvat niihin opiskelijoihin joiden erikoistuminen oli taloushallinto sekä ulkoinen tai sisäisen laskentatoimi. Kyselylomake lähetetään kyseisten opiskelijoiden sähköpostiin ja saatteeksi laitetaan pieni selostus kyselyn tarkoituksesta. Rajaan vastaajista ne alumnit pois, jotka ovat valmistuneet ennen vuotta 2000.

Kyselylomakkeiden lähettämisestä odotan muutaman viikon vastauksia ja mikäli niitä tulee odotettua vähemmän, laitan kyselylomakkeet vielä uudestaan niille opiskelijoille, jotka eivät ole vastanneet. Kyselylomakkeiden lähetyksessä tärkeintä on saatekirjeen ulkomuoto, jotta vastauksia saisi mahdollisimman paljon.

4.2 Tutkimuksen tulokset

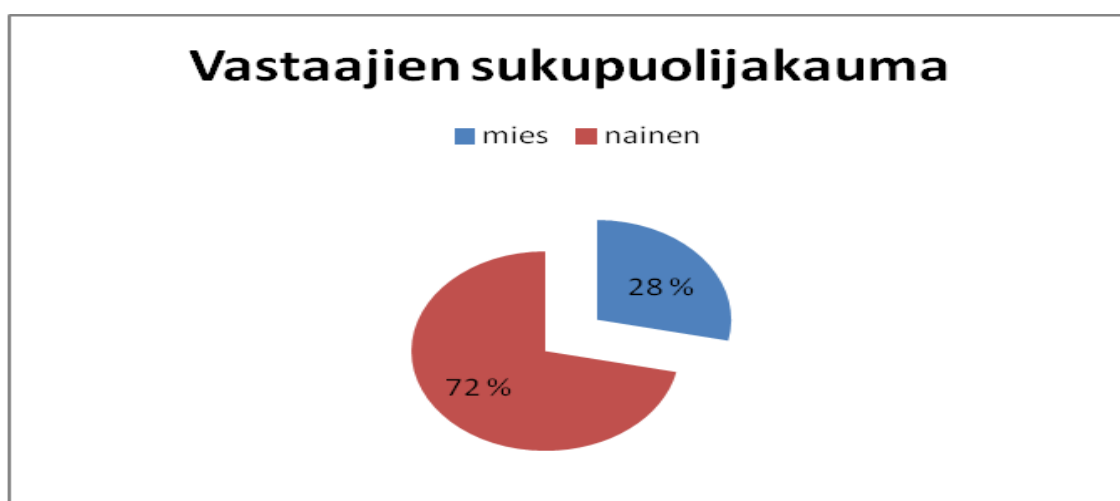
Sain kyselylomakkeeseen yhteensä noin 80 vastausta. Kyselylomake lähetettiin yhteensä noin 350 vastaajalle. Vastauksia tuli jonkin verran niin sanotusti kohdeluokan ulkopuolelta eli jo 2000 luvun alkupuolelta tai jopa jo ennen sitä valmistuneilta alumneilta. Poistin noin 20 tutkimukseni kannalta turhaksi kokemiani vastauksia ja jäljelle jäi 61 vastausta.

Vastaajista reilut puolet eli 33 oli vuoden 2011 jälkeen valmistuneita, joten he ovat valmistuneet uudesta ASO kokonaisuudesta. Vastaajista vajaat puolet eli 28 olivat valmistuneet ennen vuotta 2011 ja näin ollen he ovat valmistuneet vanhasta ASO kokonaisuudesta. Teen jonkin verran vertailuja analysoinnissani näiden kahden vastaajaryhmän välillä. Näin pystyn hyvin vertailemaan, onko laskentatoimen muuttaminen sisäiseen ja ulkoiseen laskentatoimeen vaikuttanut jollain tavalla työllistymiseen ja työtehtäviin.

4.2.1 Yleistietoa vastaajista

Tässä osiossa kuvailen vastaajien sukupuolijakauman, valmistumisvuosien tunnusluvut, vastaajien iän ja erikoistumisopinnot sekä myös vastaajan tämän hetkisen työtilanteen ja heidän mahdollisia syitä ASO-opintojen valintaan. Nämä olivat kuusi ensimmäistä kysymystä kyselylomakkeessa ja ne voisi luokitella yleistiedoiksi. Kyselyn kannalta se kuitenkin antaa hieman yleiskuvaa siitä, että millainen vastaajajoukko on yleisesti ottaen.

Havainnollistan tuloksia sekä kuvioilla, että selittämällä. Laadullisten kysymyksen vastaukset painottuvat pääasiassa vastauksien avaamiseen ja omavaraiseen tulkintaan kun taas määrällisten kysymysten vastaukset painottuvat enemmänkin prosentiosuuksiin ja kuvallisiin havainnollistamisiin sekä lukuihin.

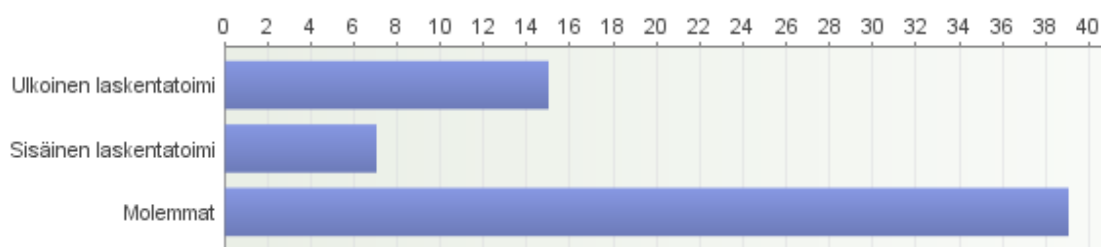
Kuvio 6. Vastaajien sukupuolijakauma.

Kyselylomakkeen ensimmäiseen kysymykseen eli vastaajan sukupuoleen oli vastannut 60 vastaajaa. Vastaajista 43 oli naisia ja 17 miehiä. Eli 72 prosenttia vastaajista oli naisia kuin taas 28 prosenttia vastaajista oli vain miehiä. Yksi vastaaja oli jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen.

Valmistusvuoden minimiarvo oli 2003 ja maksimiarvo 2014. Mediaani eli vastaajien lukujoukon keskimäinen luku oli 2011 ja keskiarvo 2009,93. Vastaajien valmistusvuosien jakautuminen on hyvin tasainen ja tutkimukseni kannalta hyvin optimaalinen, sillä se antaa tutkimukseen hyvät vertailujoukot valmistusvuosien osalta.

Vastaajien ikä oli erittäin hajautunut. Vastaajien minimi-ikä oli 22 ja maksimi-ikä oli 63. Mediaani vastaajien iän osalta oli 29 ja keskiarvo 31,89. Vastaajien ikä ei ole oleellinen tutkimukseni kannalta, mutta vastaajista suurin osa oli aikuisopiskelijoita. Olisin toivonut enemmän vastauksia nuorten koulutukseen osallistuneilta.

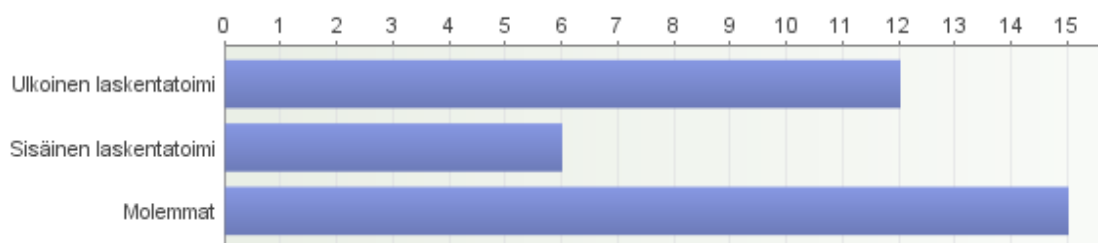
Vastaajista noin puolet oli erikoistunut vanhan opintokokonaisuuden mukaiseen taloushallintoon ja näin ollen erikoistuneet periaatteessa sekä ulkoiseen että sisäiseen laskentatoimeen. Myös uuden ASO-osion eli sisäisen tai ulkoisen laskentatoimen erikoistumisopinnot valinneen tradenomin opintoihin kuului monella vastaajalla vapaaehtoisesti molempia opintoja.

Kuvio 7. Vastaajien erikoistumisopinnot (Webropol, 2014).

Kuviosta näkee, kuinka vastaajien opinnot ovat suurimmalta osin sekä ulkoiseen että sisäiseen laskentatoimeen. Tein kuitenkin vertauksen vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien erikoistumisopinnoista

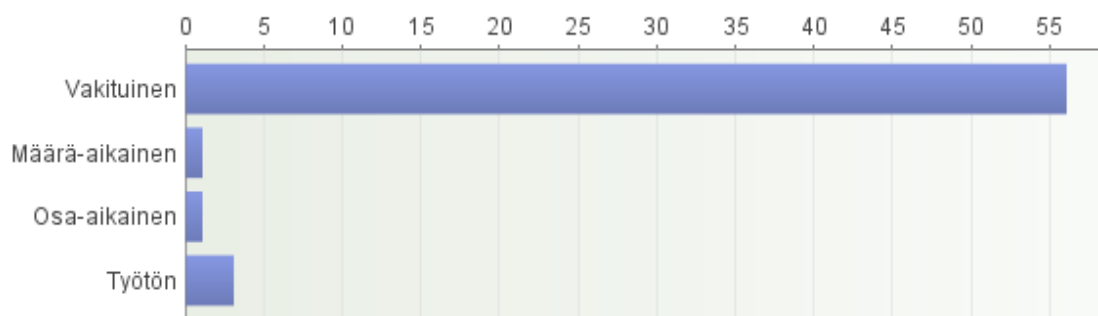
ja siinä painottuu jo enemmän joko sisäinen tai ulkoinen laskentatoimi niin kuin seuraavassa kuviossa voi havaita.

Kuvio 8. Vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden erikoistumisopinnot (Webropol, 2014).

Yllä olevasta kuvasta voi kuitenkin tehdä päätelmän, että myös uusista suuntautumisoopinnoista eli ulkoisesta tai sisäisestä laskentatoimesta valmistuneet ovat opiskelleet pakollisten opintojen lisäksi myös vapaaehtoisesti ulkoista tai sisäistä laskentatoimea saadakseen laajemman osaamis pohjan työelämää varten.

Seuraavaksi analysoin kysymykset 5 ja 6 eli miksi vastaaja valitsi ulkoisen tai sisäisen laskentatoimen erikoistumisopinnoiksi ja mikä on vastaajan tämän hetkinen työtilanne. Kysymys 5 on avoin eli kerron yleisimmät syyt valintaan ja kartoitan eroja valinnan syihin ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen välillä.

Kuvio 9. Vastaajien työtilanne tällä hetkellä (Webropol 2014).

Kuviosta voi havaita selkeästi, että laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työllistymistilanne on erittäin hyvä. Laskentatoimen osaajille on aina kysyntää työelämässä ja esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta voi havaita, miten paljon on avoimia työpaikkoja laskentatoimen osalta tarjolla. Ero on suuri, jos vertaa

esimerkiksi markkinoinnin ja viestinnän työtarjontaan. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2014).

Kysymykseen viisi ei ollut vastannut kaikki aikaisemmin analysoimistani kysymyksistä poiketen. Kysymykseen oli vastannut 54 alumnia. Analysoin erikseen tässä osiossa ennen vuotta 2011 ja sen jälkeen valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit johtuen uudistetusta ASO kokonaisuudesta.

Ennen vuotta 2011 valmistuneista tradenomeista tähän kysymykseen vastasi 22/28 vastaajaa. Pääpaino vastaajilla oli hyvissä työllistymismahdollisuuksissa, kiinnostuksessa matematiikkaan ja numeroihin, aikaisempi työkokemus taloushallinnon alalta ja osa vastaajista piti ulkoista laskentatoimea sisäistä kiinnostavampana ja johdonmukaisempana.

Yksi vastaajista osasi kiteyttää vastaukseensa melkein valtaosan vastaajien ajatuksista: ”Tradenomin tutkinnon suuntautumisvaihtoehdoista erikoistuminen taloushallintoon/laskentatoimeen oli kiinnostavuutensa lisäksi varmimpana pitämäni ovi työelämään hyvän ja taloudellisesti kannattavan ja ennen kaikkea kestävän uraputken varmistamiseksi ”.

Vuoden 2011 jälkeen valmistuneet laskentatoimen tradenomit vastasivat kysymykseen viisi aika lailla samalla tavalla kuin edellä mainitut eli laskentatoimi yleisesti kiinnosti hyvien työllisyysmahdollisuuksien, kiinnostuksesta alaan ja aikaisemman työkokemuksen vuoksi. Vastaajia tähän kysymykseen oli yhteensä 33 eli kaikki vuoden 2011 jälkeen valmistuneet tradenomit vastasivat tähän kysymykseen.

Vastaajat avasivat hieman myös syitä siihen miksi 12/18 vastaajista olivat vastanneet ulkoisen laskentatoimen. Nämä vastaajat mielsivät ulkoisesta laskentatoimesta erityisesti kirjanpitoon, verotukseen ja tilintarkastukseen liittyvät kurssit itselleen hyödylliseksi. Osa vastaajista kertoi myös valinneen ulkoisen laskentatoimen lisäksi sisäisen laskentatoimen opintoja tulevaisuuden urakehitystä varten ja esimerkiksi tilintarkastustutkintoa varten.

4.2.2 Vastaaajien sijoittuminen työelämään

Kysymykset 7 ja 8 käsittelevät vastaajien työpaikkoja, -nimikkeitä ja -tehtäviä valmistumisen jälkeen. Kysymykseen kahdeksan eli työtehtäviä koskevaan kysymykseen vastaajia on pyydetty selittämään mahdollisimman tarkasti kaikki ulkoista ja sisäistä laskentatoimea koskevat työtehtävät. Analysoin molemmissa kysymyksissä erikseen ennen vuotta 2011 ja sen jälkeen valmistuneet tradenomit sillä ensiksi mainitulla ryhmällä on kertynyt enemmän työkokemusta ja näin ollen heillä saattaa olla vaativampia työnimikkeitä ja -tehtäviä.

Yleiskatsauksena yleisimmät työnimikkeet olivat taloushallinnon assistentti, kirjanpitäjä, tilintarkastaja, reskontranhoitaja, controller, johdon assistentti ja taloushallinnon päällikkötehtävät. Yleinen kehitys on assistentin, reskontranhoitajan ja kirjanpitäjän tehtävistä vaativampiin tehtäviin. Mitä isompi organisaatio työnantaja on, sen paremmat kehitysmahdollisuudet taloushallintoon suuntautuneella tradenomilla oli kyselylomakkeen vastauksiin perustuen.

Vuoden 2011 jälkeen valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit ovat suurin osa valmistumisen jälkeen työskennelleet taloushallinnon assistentteina, tilintarkastusassistentteina, controller assistentteina tai kirjanpitäjinä. Osa on myös päässyt jo suoraan vaativampiin tehtäviin, mutta näillä tapauksilla oli pohjalla jo työkokemusta alalta opiskelujen aikana tai jo pidemmältäkin aikaväliltä.

Tässä ryhmässä oli myös havaittavissa urakehitys jo alkuvaiheelta, mikäli työkokemusta oli kertynyt jo hieman useammalta vuodelta. Monet vastavalmistuneista opiskelijoista aloitti erikoistumispolkunsu jollekin tietylle laskentatoimen osa-alueelle työelämässä jo alkuvaiheissa. Tämä oli huomattavissa juuri eri osa-alueiden assistentti työnimikkeiden paljoudesta, kuten controllerin assistentti tai tilintarkastusassistentti. Tällöin on luontevaa, että opiskelija erikoistuu tälle tehtäväalueelle tulevaisuudessa.

Jonkin verran oli myös havaittavissa hieman taloushallinnon ulkopuolelle jo alkuvaiheessa työllistyneitä opiskelijoita, mikä oli yllättävää. Suurin osa näistä vastaajista oli kuitenkin tehnyt tämän valinnan tietoisesti. Näistä näkyvimpiä olivat pankkialan erilaiset työtehtävät, jotka pääasiassa painottuvat rahoituslalle ja jonkin verran vastaajista oli myös erikoistunut erilaisiin sihteerin töihin, mutta osa näistä painottui ainakin osittain taloushallintoon.

Työtehtäviä oli kuvattu erittäin tarkasti ja tässä osiossa viimeistään selvisi, miten monipuolisia tehtäviä laskentatoimeen suuntautunut tradenomi voi parhaimmillaan tehdä. Tämä näkyy parhaiten erityisesti hieman pidemmän työkokemuksen omaavilla tradenomeilla. Kuitenkin jo vuoden 2011 jälkeen valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit olivat myös tehneet jo paljon erilaisia laskentatoimen työtehtäviä. Työtehtävät olivat hyvin paljon sidoksissa työnimikkeeseen.

Erityisesti vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien kohdalla huomasi sen, että vastavalmistuneet yleisesti ottaen työllistyvät ainakin ihan alussa joko enemmän ulkoiseen tai sisäiseen laskentatoimeen. Yleensä työtehtävien lisääntyminen ja sisäisen sekä ulkoisen laskentatoimien sisältyminen näihin työtehtäviin tapahtuu vasta jonkin ajan kuluessa ensimmäisestä työllistymisestä.

Ulkoiseen laskentatoimeen suuntautuneiden vastavalmistuneiden tradenomien työtehtäviin kuuluivat muun muassa osto- ja myyntireskontran tehtävät, avustavat tilintarkastustehtävät, kirjanpitoa, tilinpäätöstä, verotusta, perintää, laskutusta, maksuliikennettä, kausiveroilmoitukset, konsernien kirjanpitoa, palkanlaskentaa, tilinpäätökset ja raportointi. Työkokemuksen kertyessä lisävastuuta saattoi karttua muun muassa budjetoinnin, sisäisen raportoinnin, avustavien controller tehtävien ja muiden sisäisten laskentatoimen osa-alueiden saralta.

Sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneiden vastavalmistuneiden tradenomien työtehtäviin kuuluivat muun muassa sisäisen laskennan tarkastustehtäviä, sisäisiä kirjauksia, sisäistä laskentaa, controllerin viikkoraportit, konsultointi, seuranta, raportointi, kehittämistehtävät, johdon avustamista, kirjanpitoa ja muita sisäisiä laskentatoimen tehtäviä.

Kyselylomakkeen vastausten perusteella tuli ilmi, että sisäiseen laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit tarvitsivat enemmän tietoperustaa ulkoisesta laskennasta uransa alkuvaiheessa muun muassa kirjanpidon takia ja uran kehittyessä taas ulkoiseen laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit tarvitsivat enemmän tietoperustaa sisäisestä laskentatoimesta.

Ennen vuotta 2011 valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työnimikkeiden laajuus oli yllättävää. Ei ollut niin sanotusti havaittavissa tiettyjä nimikkeitä, mitkä toistuisivat useiden vastauksissa varsinkaan uran kehityksen edetessä. Monet näistäkin olivat aloittaneet vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden tradenomien tavoin assistentin ja kirjanpidon tehtävistä, mutta työnimikkeiden erot painottuivat näiden jälkeisiin nimikkeisiin.

Suurin osa tästä ryhmästä työskenteli vastaushetkellä johtavissa asemissa. Se oli mielestäni yllättävää. Controller nimikkeiden lisäksi vastauksissa oli paljon eri osastojen päällikkötehtäviä, asiantuntijatehtäviä ja taloussuunnittelijoita. Erityisesti isoihin organisaatioihin työllistyneet tradenomit olivat päässeet etenemään näihin johtotehtäviin vuosien varrella kuin taas pienissä yrityksissä toimineet tradenomit pysyivät aikalailla samoissa toimenkuvissa, kuten kirjanpitotehtävissä tai tilintarkastustehtävissä.

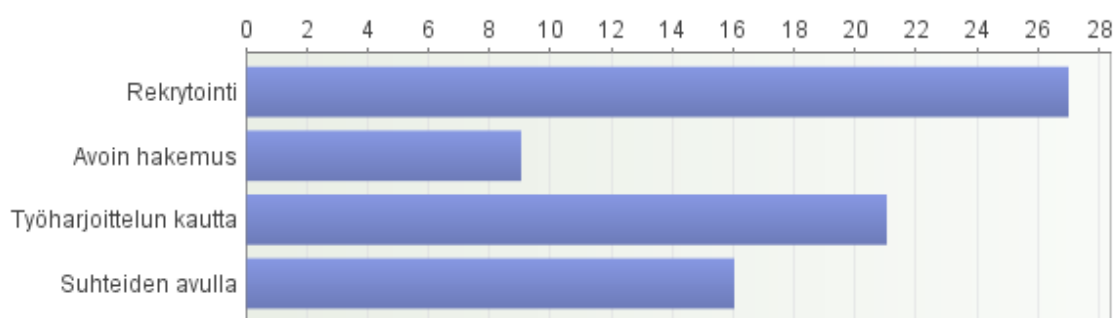
Vastauksissa tuli myös ilmi paljon taloushallinnon ulkopuolelle jossain vaiheessa erikoistuneita laskentatoimeen suuntautuneita tradenomeja. He olivat siis aloittaneet jossain tietyissä taloushallinnon työtehtävissä ja siitä sitten siirtyneet hieman toisenlaisiin työtehtäviin. Esimerkkejä vastaajien nykyisistä työnimikkeistä, mitkä eivät suoranaisesti liity taloushallintoon: palveluesimies, henkilöstöpäällikkö, projektisihteeri, palveluva-
taava jne.. Yleisesti ottaen kuitenkin melkein jokaisella näistä kyseisistä henkilöistä oli jotain nykyistä nimikettä vastaavaa vastuuta tai työtehtäviä aikaisemmissa työpaikoissaan ja tämä varmasti syynä tähän urakehitykseen.

Ennen vuotta 2011 valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työtehtävät ovat laajentuneet yleisesti ottaen huomattavasti heidän alkuajoiltaan työmaailmassa. Suurin osa vastaajista työskentelee hyvin vastuullisissa johtavissa asemissa, joten

näin ollen monella kuuluu työtehtäviin hyvin vahvasti sisäinen laskentatoimi. Tosin suurin osa vastaajista aloitti ulkoisen laskentatoimen työtehtävistä ja vasta työelämässä erikoistui työtehtäviensä myötä enemmän sisäisen laskentatoimen työtehtäviin, joten näin ollen hyvin laaja tietoperusta sisäisestä laskentatoimesta ennen työelämää ei ole näillä kyseisillä vastaajilla ollut välttämätöntä.

Työtehtävien kirjo on hyvin laaja ja erilainen melkein jokaisella vastaajalla. Vaikka monet työskentelivät vastaushetkellä controllerin, päällikön tai suunnittelijan asemassa, niin työtehtävät erosivat oikeastaan hyvin paljon toisistaan. En luettele tämän ryhmän vastaajien työtehtäviä toisistaan sillä niitä on hyvin paljon ja vain harvakseltaan samantlaisia. Yleisesti ottaen voisi sanoa, että johtavissa asemissa työskentelevät taloushallintoon suuntautuneet tradenomit työskentelevät kyselylomakkeen vastausten mukaan vaativien sisäisten laskennan työtehtävien parissa ja ulkoinen laskentatoimi kuuluu osittain joidenkin vastaajien työtehtäviin ja nekin painottuvat enemmän sinne vaativampiin osioihin, kuten tilinpäätöksiin ja raportointiin.

Kysymykset 9 ja 10 koskivat vastaajien kuukausipalkkaa ja heidän työllistymistapaansa. Molemmissa kysymyksissä oli valmiiksi annetut vaihtoehdot. Kysymyksessä 9 vaihtoehdot olivat työllistymistapaan rekrytointi, avoin hakemus, työharjoittelu ja suhteiden avulla. Vastaajia oli yhteensä 53.

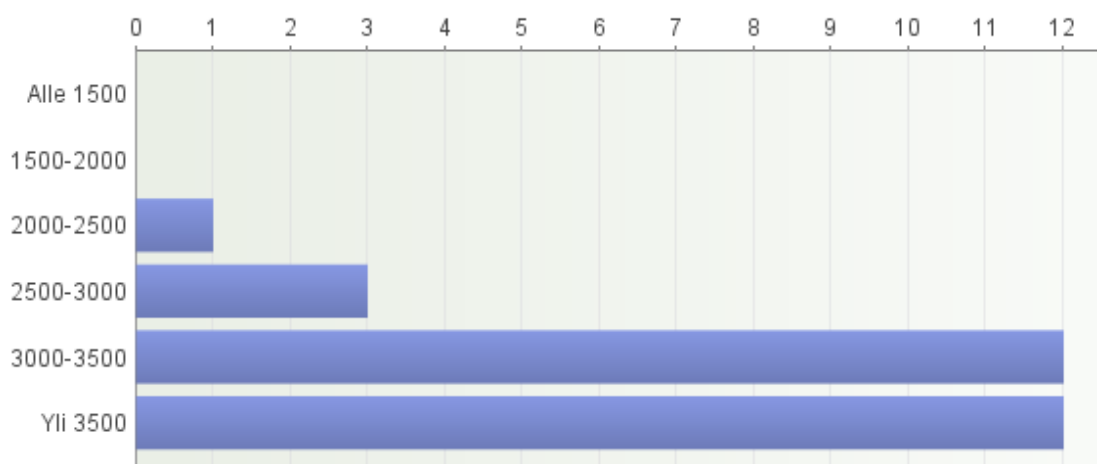

Kuvio 10. Työllistyminen valmistumisen jälkeen (Webropol 2014).

Kuviosta voi havaita, että työpaikan saaminen valmistumisen jälkeen on aika tasaista eri väylien kautta. Rekrytointi on luonnollisesti yleisin työllistymistapa, mutta yllättäen

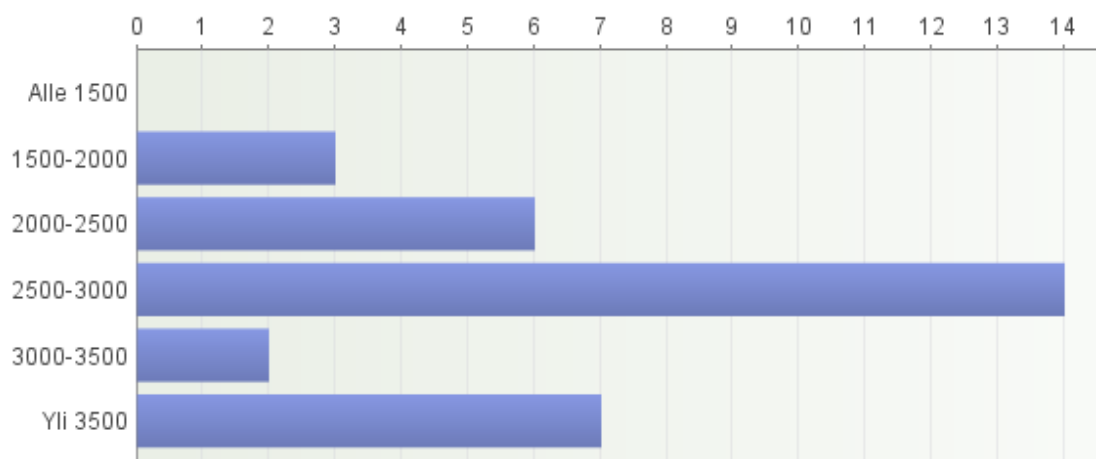
muutkin väylät olivat aika suosittuja rekrytointikeinoja. Työharjoittelu ja suhteet ovat myös suosittu työllistymisen lähde.

Kuukausipalkka mittasi tradenomien kuukausipalkkaa 6 eri kategoriassa alle 1500 eurosta yli 3500 euroon. Näin jällenpäin ajatellen palkkoja olisi voinut vähän tarkentaa sillä 500 euron heitto varsinkin vastavalmistuneiden kategoriassa on aika suuri. Vertailen tässä osiossa palkkoja erikseen ennen ja jälkeen 2011 valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien kesken.

Kuvio 11. Ennen 2011 vuotta valmistuneiden taloushallintoon suuntautuneiden tradenomien palkka (Webropol 2014).

Kuviosta huomaa selvästi, että useamman vuoden alalla olleet tienaavat valtaosa yli 3000 euroa kuukaudessa. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että suurin osa näistä vastaajista on johtotehtävissä, joten siihen nähden palkkataso ei ole yllättävä. Palkkakehitys on myös hyvin selkeästi nouseva laskentatoimeen suuntautuneilla tradenomeilla. Vastavalmistuneet ja ensimmäistä kertaa taloushallinnon tehtävissä työskentelevät tradenomit aloittavat usein hieman alhaisemmalla palkalla ja palkka kehittyy vastuun kasvaessa ja osaamisen kertyessä.

Kuvio 12. Vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden laskentatoimi tradenomien palkka (Webropol 2014).

Kuviosta voi selkeästi havaita palkkatason alhaisuuden suhteessa ennen vuotta 2011 valmistuneihin tradenomeihin. Suurin osa kuitenkin tässäkin kategoriassa kuuluu luokkaan 2500-3000 euroa, mikä on hyvä palkkataso aloittelevalle laskentatoimeen suuntautuneelle tradenomille. Sen alapuolelta tienaavat ovat kaikki vuonna 2012 ja sen jälkeen valmistuneita. Kuviossa yli 3000 euroon kuukausipalkkoissaan yltävästä tradenomeista suurin osa on jo opiskelujen aikana olleet alalla ja näin ollen he ovat hieman paremmassa asemassa valmistuttuaan verrattuna kokemattomiin laskentatoimeen suuntautuneihin tradenomeihin ja se näkyy tietysti eritoten palkkoissa.

Yhteenvetona voisi siis todeta, että laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työllisyystilanne on erittäin hyvä ja valtaosa vastaajista toimii vakituudessa työsuhteessa. Kyselylomakkeeseen vastanneet olivat pääasiassa sitä mieltä, että ovat työllistyneet suuntautumisvaihtoehtoa vastaavalle alalle ja aikovat pysyä laskentatoimen tehtävissä jatkossakin. Vastaajat viihtyivät työpaikallaan ja kokivat saaneensa tarpeeksi perehdytystä työtehtäviinsä. Työtehtäviä pidettiin haastavina ja palkkatasoon ei oltu tyytyväisiä vastaavalmistuneiden keskuudessa. Palkka on kuitenkin kehittynyt työtehtävien muuttuessa vaativimmiksi ja useamman vuoden alalla olleet tienasivat noin 3000 euroa kuukaudessa.

Laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit työskentelevät hyvin vaihtelevasti eri työtehtävissä. Yhteistä heillä kuitenkin on se, että kaikki ovat halutessaan työllistyneet omalle alalle. Vastavalmistuneilla yleisiä nimikkeitä olivat taloushallinnon assistentti, kirjanpitäjä, controller assistentti ja reskontranhoitaja. Suurin osa työskenteli hyvin monipuolisissa työtehtävissä ja näki tulevaisuuden valoisana. Sisäiseen laskentaan suuntautuneet vastavalmistuneet tradenomit kokivat tarvitsevansa hyvin paljon myös ulkoista laskentatoimea työtehtävissään uransa alkuvaiheilla.

Useamman vuoden kokemuksen omaavat laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit työskentelivät myös hyvin vaihtelevasti eri työtehtävissä. Monet vastaajista työskentelivät hyvinkin vastuullisissa työtehtävissä, kuten johtoasemassa tai esimiesasemassa. Osa vastaajista oli kirjanpitäjiä ja osa oli siirtynyt hieman eri alalle työpaikan sisällä. Yleisiä nimikkeitä oli controller, kirjanpitäjä ja erilaiset päällikkö- ja esimiesnimikkeet.

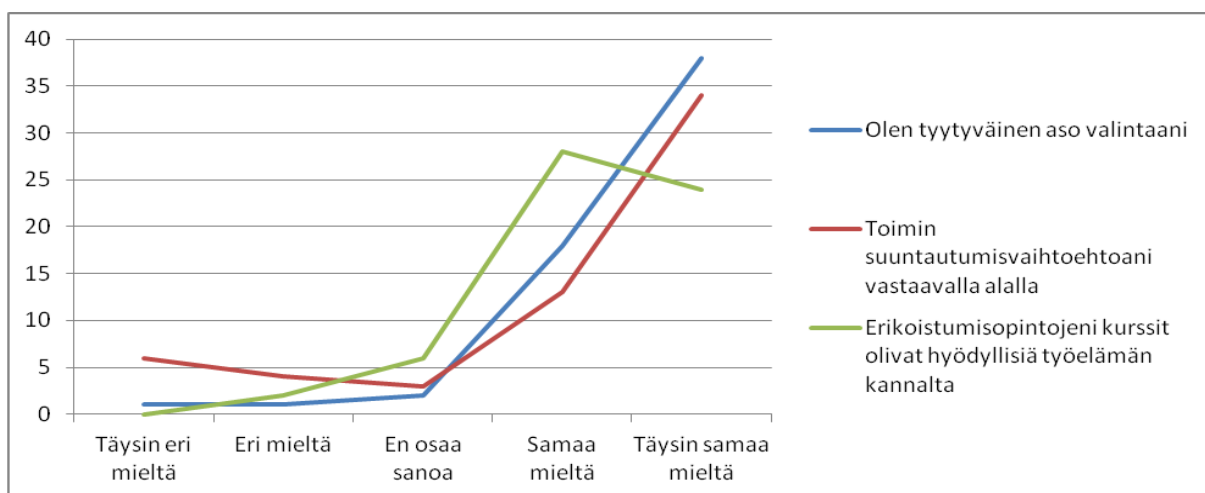
Vastaajat olivat monet vahvasti sitä mieltä, että sekä sisäinen että ulkoinen laskentatoimi kuuluvat laskentatoimeen suuntautuneen tradenomin työtehtäviin. Vastauksissa painottui varsinkin ulkoisen laskentatoimen ja kirjanpidollisten työtehtävien kuuluvan vahvasti myös sisäisen laskentatoimen työtehtäviin. Sisäinen laskentatoimi tuli taas monessa ulkoisen laskentatoimen työtehtävissä osaksi toimenkuvaa ajan kuluessa.

4.2.3 ASO-opintojen työelämälähtöisyys

Tässä kappaleessa analysoin kysymykset 11 ja 15. Nämä kysymykset ovat mielipidekysymyksiä ja niissä on mielipideväittämiä, johon vastaaja vastaa oman mielensä mukaan. Havainnollistan tulokset kuvioilla ja samassa kategoriassa on kaikki 61 vastaajaa sillä näissä kysymyksissä valmistusvuodella ei ole niinkään väliä, mutta osassa kysymyksistä teen kuitenkin vertailuja näiden kahden ryhmän välillä.

Tässä kappaleessa analysoin myös kyselylomakkeen kysymykset 12, 13 ja 14. Kysymys 12 koostuu 10 väittämästä koskien ammattiosaamista syventävien kurssien sisältöä ja kysymykset 13 ja 14 ovat avoimia kysymyksiä liittyen mahdollisiin turhiin kurssisisältöihin tai puuttuviin osioihin. Näissä kaikissa kysymyksissä pääpaino on vuoden 2011 jäl-

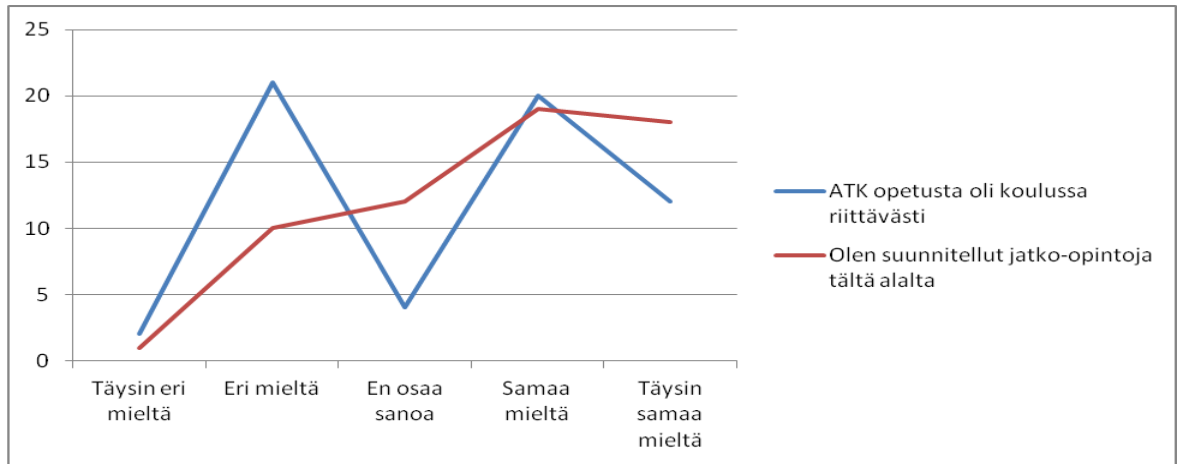
keen valmistuneissa laskentatoimeen suuntautuneissa tradenomeissa sillä he ovat opiskelleet uuden opintokokonaisuuden ja näin ollen heidän vastaukset ovat tutkimukseni kannalta oleellisempia kuin ennen uutta opintokokonaisuutta valmistuneiden.

Kuvio 13. Mieliidekyselyjen tuloksia.

Mieliidekyselymyksen 11 väittämistä 3/5 olivat sellaisia, joista suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä tai ainakin samaa mieltä. Nämä väittämät koskivat tyytyväisyyttä ASO valintaan, työllistymistä suuntautumisvaihtoehtoa vastaavalla alalla ja erikoistumisopintojen kurssien hyödyllisyyttä työelämän kannalta. Aikaisemmissa vastauksissa tulikin jo ilmi pääosin, että työtä löytyy laskentatoimen alalta ja suurin osa laskentatoimeen suuntautuneista tradenomeista ovat tietoisia laskentatoimen sisällöstä pääpiirteittäin, joten vastaukset olivat hieman ennalta arvattavissa.

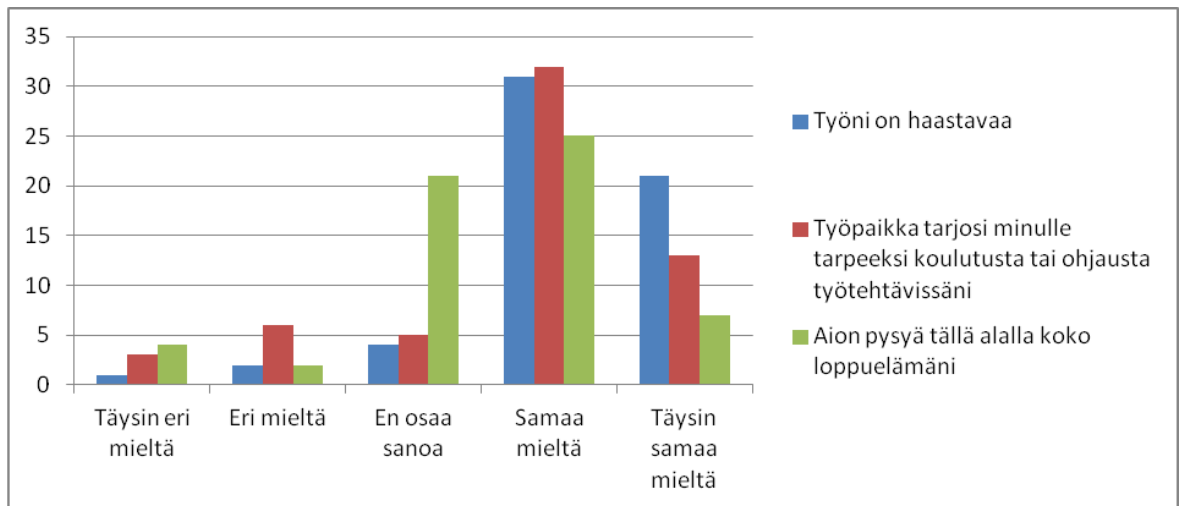
Erikoistumisopintojen kurssien hyödyllisyys oli myös pääasiassa positiivista vastaajien näkökulmasta ja mahdolliset ruusut ja risut kurssisisällöistä tulee vielä tutkimukseni myöhemmissä analysointivaiheissa.

Kuvio 14. Mielpidekyselyjen tuloksia.

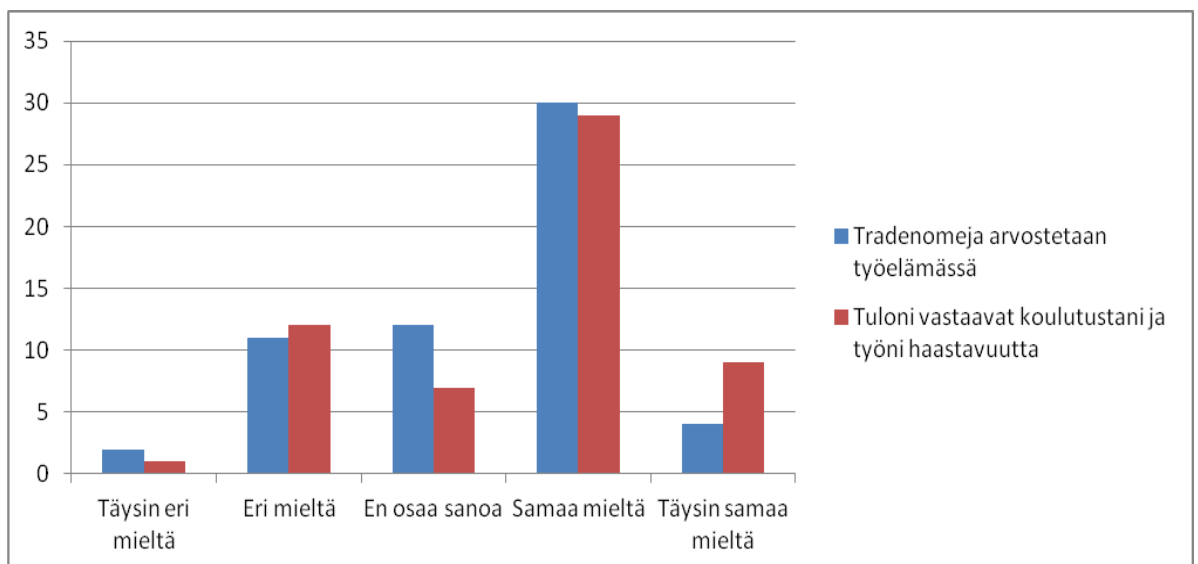
Näissä kahdessa väittämässä oli kysymyksessä 11 vähiten täysin samaa mieltä olevia. Jatko-opintojen suunnittelu tältä alalta oli kuitenkin pääasiassa positiivisella puolella ja ehkä enemmänkin vuoden 2011 jälkeen valmistuneet tradenomit olivat kiinnostuneita jatko-opinnoista. Se saattaa myös osittain johtua siitä, että nykyään ollaan enemmän tietoisia jatkokoulutus mahdollisuuksista sekä myös tarjoajia on useampia.

ATK opetuksen riittävyys koulussa sai eniten tässä mielpidekyselyssä osakseen erimielisyyksiä. Tässäkin kuitenkin keskiarvo jäi enemmän positiivisen puolelle, mutta tähän kysymykseen osasi odottaa myös enemmän negatiivisia vastauksia. Taloushallinto on nykyään melkein täysin digitaalista, joten monen vastaajan mielestä ATK opetusta tulisi painottaa paljon enemmän koko liiketalouden linjalla ja laskentatoimen kurseilla tulisi käydä enemmän läpi erilaisia taloushallinnon ohjelmia. Tässä on kuitenkin menty mitä ilmeisimmin eteenpäin sillä vuoden 2011 jälkeen valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit olivat tyytyväisempiä ATK opetukseen kuin sitä ennen valmistuneet.

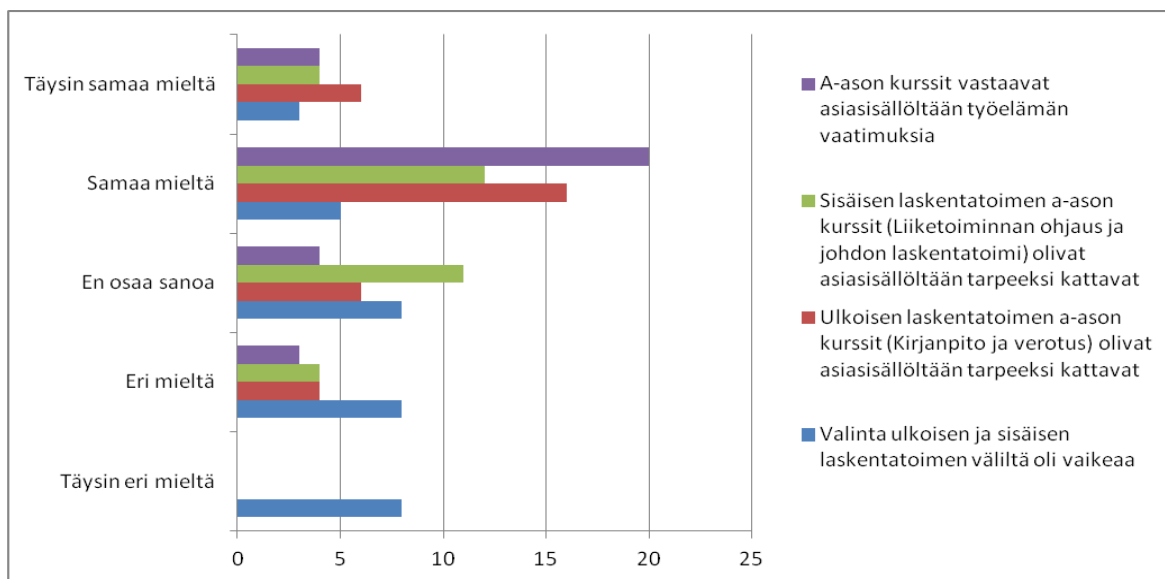
Kuvio 15. Mieliopidekyselyjen tuloksia.

Mieliopidekysymysten 15 väittämistä suurin osa vastaajista oli samaa mieltä yllä mainittujen väittämien kanssa. Työn haastavuudesta on odotetustikin vastaajat samaa mieltä ja oli myös positiivista huomata, että suurin osa vastaajista mielsi saaneensa tarpeeksi perehdytystä työtehtäviinsä työpaikallaan. Noin puolet olivat kahden vaiheilla siitä, että aikovatko pysyä alalla koko loppuelämänsä. Luonnollisesti ne vastaajat, jotka eivät olleet vielä ehtineet työskennellä kauan taloushallinnon parissa eivät osanneet vastata kysymykseen, mutta kauan alalla olleet uskoivat suurin osa olevansa täällä alalla koko loppuelämänsä.

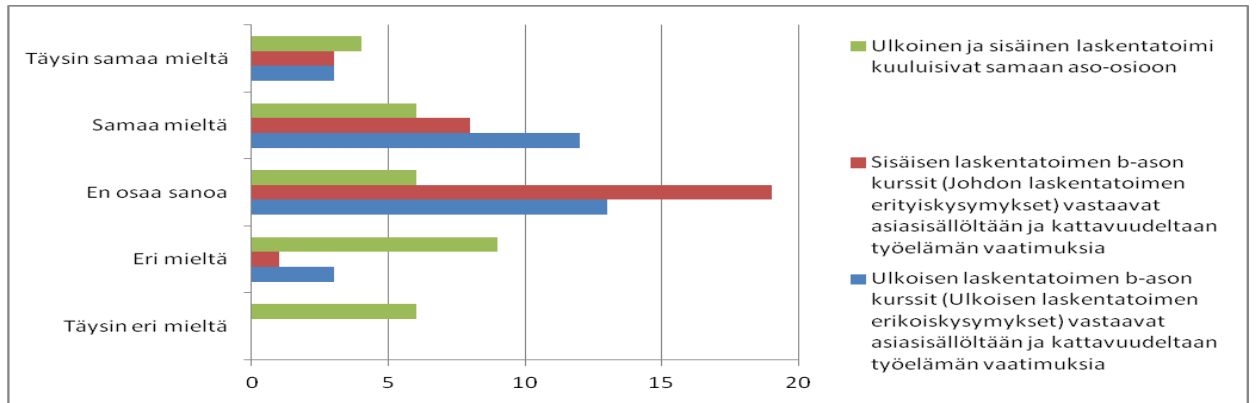
Kuvio 16. Mieliopidekyselyjen tuloksia.

Mielipidekysymysten 15 väittämistä tradenomien arvostus työelämässä jakoi hieman mielipiteitä. Erityisesti ennen vuotta 2011 valmistuneet taloushallintoon suuntautuneet tradenomit kokivat, että tradenomitutkintoa joko ei arvosteta tai sitten he eivät osanneet sanoa kuin taas vuoden 2011 jälkeen valmistuneet tradenomit kokivat saavansa arvostusta työelämässä. Tulojen vastaavuus koulutukseen ja työn haastavuuteen taas jakoi mielipiteitä enemmän vastavalmistuneiden kohdalla. Heidän onnekseen palkkakehitys on kuitenkin hyvin valoisa tulevaisuuden kannalta.

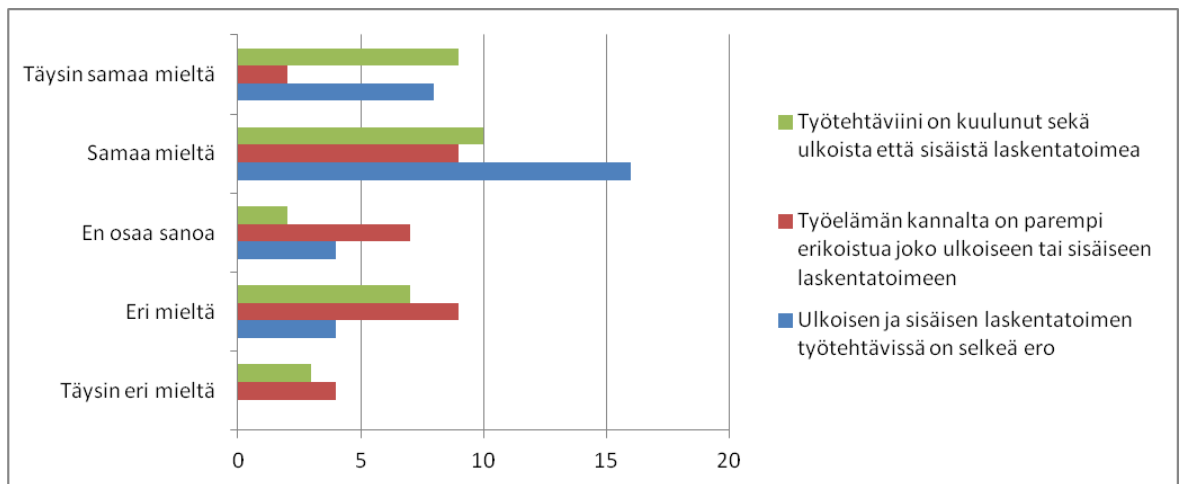
Kuvio 17. Mielipidekyselyjen tuloksia

Kuvion kolme ensimmäistä väittämää olivat saaneet paljon puoltavia vastauksia. Yleisesti ottaen vastaajat olivat sitä mieltä, että a-ason kurssit vastaavat työelämän vaatimuksia. Myös sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen a-ason kurssit olivat asiasisällöltään tarpeeksi kattavia vastaajien mielestä. Kahden edellä mainitun kysymyksen kohdalla tuli myös paljon en osaa sanoa vastauksia, mikä johtui siitä, että vastaajista osa oli käynyt joko ulkoisen tai sisäisen laskentatoimen kurssit. Neljäs väite eli valitsemisen vaikeus ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen väliltä oli saanut paljon vastauksia sen helppouden puolesta. Monilla oli siis selvää jo ASO-opintojen valinta vaiheessa, mistä he ovat kiinnostuneita.

Kuvio 18. Mieliopidekyselyjen tuloksia

Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että myös b-ason kurssit vastaavat asiasisällöltään työelämän vaatimuksia. Vastauksissa painottui kuitenkin myös, en osaa sanoa vaihtoehto, mikä varmasti johtuu ainakin osittain siitä, että suurin osa ei ollut käynyt b-asoja sekä ulkoisen että sisäisen laskentatoimen kurseista. Yleensä b-asaan painottuvat laskentatoimen erikoiskysymykset tulevat työelämässä vastaan muutenkin vasta hieman työkokemuksen karttuessa. Ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi ei vastaajien mielestä kuulu samaan ASO-osioon. Ennen vuotta 2011 valmistuneet taas olivat enemmän sen kannalla, että ne kuuluisivat samaan ASO-osioon. Tässä tietysti ristiriitaista on se, että molemmat vastaajaryhmät ovat käyneet eri opintokokonaisuuden, joten heidän on vaikea varmaankin hahmottaa vastakkaista vaihtoehtoa.

Kuvio 19. Mieliopidekyselyjen tuloksia

Yllä esitetyssä kuviossa olevat 3 kysymystä olivat tämän tutkimuksen kannalta hyvin keskeisiä. Ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen työtehtävissä on molempien vertausryhmien vastaajien mielestä selkeä ero. Molempien ryhmien vastaajat totesivat myös valtaosin työtehtäviinsä kuuluvan ulkoista sekä sisäistä laskentatoimea. Tässä kysymyksessä jonkin verran vastavalmistuneet olivat eri mieltä, mikä on ymmärrettävää suhteessa aloittelevan tradenomin työtehtäviin. Ennen vuotta 2011 valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työtehtäviin kuului melkein poikkeuksetta molempia laskentatoimen työtehtäviä. Työelämän kannalta erikoistuminen joko ulkoiseen tai sisäiseen laskentatoimeen jakoi hieman mielipiteitä. Vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden vastauksissa oltiin suurin piirtein puoliksi eri mieltä ja puoliksi samaa mieltä. Ennen vuotta 2011 valmistuneet olivat valtaosa eri mieltä.

Kysymys 13 oli avoin kysymys, jossa vastaajaa pyydettiin kertomaan oliko ASO-opinnoissa jotain vastaajan mielestä tarpeettomia kursseja tai asiasisältöjä. Tässä analysoin pääasiassa vuoden 2011 jälkeen valmistuneiden vastauksia, mutta otan myös muiden vastaukset huomioon. Vuoden 2011 jälkeen valmistuneilta sain tähän vastauksia 23 vastaajalta.

Opetuksen olisi toivottu olevan enemmän käytännönläheisempää eli esimerkiksi vanhat tiliristikot opiskelumethodina saivat hieman risuja sekä olisi toivottu enemmän koneella työskentelyä laskentatoimen kursseilla ja mahdollisesti erilaisten talousohjelmien tutkimista. b-ason kurssit saivat myös hieman kritiikkiä osakseen tarpeellisuutensa kannalta, eritoten IFRS-tilinpäätöskäytännön kurssi ja yrityskauppojen ja järjestelyjen kurssi. Joidenkin kurssien sisältöä pidettiin melko laajana ja esimerkiksi verotusta ei olisi tarvinnut käydä niin yksityiskohtaisesti läpi osan vastaajien mielestä.

Pääasiassa kuitenkin vastaajat olivat sitä mieltä, että mikään kurssi tai asiasisältö ei sinällään ollut turha vaan kaikista läpikäytyistä asioista tulisi mahdollisesti joskus olemaan hyötyä. Eräs vastaaja totesi: ” Mielestäni tarpeettomia kursseja ei ollut, mutta ASO-opintojen suunnittelussa pitäisi ehdottomasti painottaa sitä että opiskelija voisi halutesaan opiskella sujuvasti sekä ulkoisen että sisäisen laskennan ASO-opinnot. En tarkoita

että ne pitäisi yhdistää mutta olisi hyvä jos esim. ulkoisen laskennan kursseja voisi helpommin täydentää sisäisen laskennan kursseilla”. Eli vastaajan mielestä ASO-opintojen suunnitteluvaiheessa tulisi painottaa sekä sisäisen että ulkoisen laskentatoimen tunte-
muksen hyödyllisyyttä.

Ennen vuotta 2011 valmistuneet tradenomit olivat moni sitä mieltä, että vanha opinto-
kokonaisuus oli ollut todella laaja ja monet olennaiset asiat jäivät hieman epäselväksi,
sillä opeteltavaa oli niin paljon. Monet näistä vastaajista harmittelivat myös sitä, että
monia asioita jäi puuttumaan, sillä opintokokonaisuuteen kuului niin laaja alue. Tästä
voisi siis vetää johtopäätöksen, että kurssien ja asiasisältöjen osalta uudet opintokoko-
naisuudet ovat olleet onnistunut uudistus.

Kysymyksessä 14 vastaajia pyydettiin kuvailemaan avoimessa kysymyksessä, että olisiko
kursseissa pitänyt painottaa jotain enemmän tai jäikö jotain heidän mielestään puuttu-
maan. Tässä analysoin taas pääasiassa vuoden 2011 jälkeen valmistuneita, mutta otan
myös toisen ryhmän vastaukset huomioon.

Tähän kysymykseen tuli eniten vastauksia liittyen ATK-opetukseen ja erilaisiin järjes-
telmiin. Vastaajat olisivat toivoneet mahdollisuutta paneutua enemmän ERP-
järjestelmiin ja erityisesti SAP-toiminnanohjausjärjestelmään tutustuminen olisi koettu
hyödylliseksi työelämään astumisen kannalta. Muutenkin vastaajat olisivat toivoneet
enemmän koneella tehtävää laskentaa ja Exceliin tarkemmin tutustumista. Monilla vas-
taajista oli ollut vaikeuksia työelämässä juuri edellä mainittujen asioiden kanssa, sillä
niihin ei panostettu tarpeeksi ASO-opinnoissa. Vastaajien mukaan taloushallinto on
nykyään täysin digitaalinen ja näin ollen ERP järjestelmät ja niistä yleisin SAP ovat hy-
vin keskeisiä asioita työelämään astuessa. Osa vastaajista myös koki, että heidän ATK-
taitonsa ja erityisesti Excelin tuntemus eivät olleet vastanneet työelämän vaatimuksia.

Ammattiosaamista syventävien opintojen kurssien sisällöistä vastaajat olivat siis pääasi-
assa tyytyväisiä. Vanhasta opintokokonaisuudesta valmistuneet opiskelijat olivat sitä
mieltä, että laskentatoimi oli kokonaisuudessaan liian laaja ja asiat käytiin vain pintapuol-
leisesti läpi. Uudesta opintokokonaisuudesta valmistuneet olivat tyytyväisiä kurssisisäl-

löistä vaikka osa mielsi jotkut kursseista hieman laajoiksi ja taas jotkut kurssit hieman epäkäytännöllisiksi. Pääasiassa kuitenkin vastaajat olivat tyytyväisiä uuteen opintokokonaisuuteen.

Kurssit vastasivat vastaajien mielestä suhteellisen hyvin työelämää. Suurin kritiikki kohdistui koulun ATK-opetukseen ja laskentatoimen kurssien vähäisiin ohjelmistoihin tutustumisiin. Opiskelijat kokivat, että koulun tulisi tarjota enemmän ja vaativampia kursseja tietojenkäsittelystä ja erityisesti erikoistumisopintoihin kaivattiin muutamia taloushallinnon järjestelmiä ja ohjelmistoja antamaan hieman yleiskuvaa työelämästä. Taloushallinnon ohjelmistoista mainittiin useampaan otteeseen SAP yleishyödyllisenä ohjelmistona opiskelijoille, mistä olisi hyötyä työelämään astuessa sekä koulussa opitut Excel taidot eivät vastanneet työelämän odotuksia joidenkin vastaajien mielestä. Myös yritysvierailuja olisi kaivattu enemmän erikoistumisopinnoissa.

Suurin osa vastaajista painotti kuitenkin myös sitä, että laskentatoimen kurssien osalta työelämään on mahdotonta valmistautua 100 prosenttisesti. Taloushallinnon työtehtävät ovat niin monipuolisia ja vaihtelevia, että oppiminen tapahtuu lopulta parhaiten työelämässä.

4.2.4 ASO kokonaisuuden muutoksen vaikutus työelämässä sijoittumiseen

Vastaajista hieman suurempi osa oli erikoistunut ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäinen laskentatoimi oli monella vastaajalla valittu ylimääräisenä tukemaan erikoistumisopintoja. Suurin osa vastaajista oli tehnyt valinnan ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen väliltä sen perusteella, ovatko kiinnostuneita enemmän rutiinomaisesta työstä kirjanpidon ja vastaavan parissa vai johtoa tukevasta laskentatoimesta, mikä on enemmän tulkinnanvaraista.

Huomioitavaa on, että vaikka laskentatoimi on hajautettu kahteen syventävään ASO kokonaisuuteen niin silti monet opiskelijat käyvät vapaaehtoisesti molemmat opintokokonaisuudet. Vastaajat kokivat tämän tukevan heidän urakehitystä tulevaisuudessa ja halusivat vankan tietoperustan sekä sisäisestä että ulkoisesta laskentatoimesta tämän

tueksi. Yleisesti ottaen työllistyminen laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien kannalta on erittäin hyvä huolimatta siitä, kumpaan on erikoistunut.

ASO kokonaisuuden muutoksen seurauksena opiskelijat ovat työllistyneet ulkoisen tai sisäisen laskentatoimen työtehtäviin riippuen aika pitkälti opiskelijan omista vapaasti valittavista kurssivalinnoista. Verrattaessa vanhasta opintokokonaisuudesta valmistuneihin taloushallintoon suuntautuneisiin tradenomeihin, parin vuoden aikana valmistuneet tradenomit ovat sijoittuneet samantapaisiin työtehtäviin kuin vanhasta opintokokonaisuudesta valmistuneet uransa alkuaikoina.

Tässä osiossa avaan hieman myös saamiani vastauksia avoimeen kysymykseen 16 koskien vastaajien halua avata enemmän jotain kyselylomakkeen aihealueita ja kertoa mielipiteitänsä niistä. Vuoden 2011 jälkeen valmistuneista laskentatoimeen suuntautuneista tradenomeista kysymykseen vastasi 19/33 ja ennen vuotta 2011 valmistuneista tradenomeista kysymykseen vastasi 16/28. Esittelen saamani vastaukset tässä erikseen näiltä kahdelta ryhmältä.

Yleisesti ottaen vuoden 2011 jälkeen valmistuneet tradenomit mielsivät sisäisen laskentatoimen työtehtävissä tarvittavan enemmän ulkoista laskentatoimea. Vastaajat olivat kuitenkin vahvasti tässä ryhmässä sitä mieltä, että ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi tulee pitää erillisinä opintokokonaisuuksina, mutta mahdollisesti opiskelijoita tulisi kannustaa ottamaan ylimääräiset kurssit toisesta laskentatoimesta tukemaan oppimistaan. Excel opetusta kaipasi myös osa vastaaja enemmän laskentatoimen osuudelle. Vastaajat olisivat myös kaivanneet enemmän vapaaehtoisia kursseja koskien taloushallintoa. Enemmän käytännön esimerkkejä ja laskuharjoituksia olisi myös kaivattu sekä muutama vastaaja kaipasi enemmän yritysvierailuja alan yrityksiin. Eräs vastaaja oli sitä mieltä, että erikoistumisopinnoille on varattu liian vähän aikaa tutkinnon kokonaisajasta. Yksi vastaajista olisi toivonut enemmän tietoa jatkokoulutusmahdollisuuksista.

Tässä ryhmässä valtaosa painotti tähän avoimeen kysymykseen myös sitä, että HAA-GA-HELIAN tekemä muutos laskentatoimen ASO-opintoihin oli oikea ratkaisu ja ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi tulee ehdottomasti pitää omina opintokokonaisuuksi-

naan. ”Tradenomi pystyy työskentelemään monipuolisissa työtehtävissä ja on itsestä kiinni minne sijoittuu. Oma aktiivisuus ja ennakkoluulottomuus auttavat löytämään töitä ”. Vastaaaja oli kiteyttänyt ajatuksiaan työllistymisestä. Mainitsemisen arvoisena pidän myös erään vastaajan ylistystä tilintarkastusmoduulia koskien: ” Hatunnosto HAAGA-HELIA:n tilintarkastuksen opetukselle, parhaimmat opintokokonaisuudet omista ASO-opinnoistani”. Tilintarkastuksen moduuli on saanut paljon positiivista palautetta myös muilta koulukavereiltani.

Ennen vuotta 2011 valmistuneet laskentatoimeen suuntautuneet tradenomit painottivat moni käytännön opetuksen puuttumista ja erityisesti taloushallinnon ohjelmistojen vähäisyyttä opetuksessa ja enemmän tutustumista työelämään. Sisäisen laskennan opiskelijat olisivat toivoneet enemmän controllerin tehtäviin kuuluvien asioiden opiskelua. Monet vastaajista kuitenkin mielsivät täydellisen valmistautumisen taloushallinnon tehtäviin olevan mahdotonta: ” Työelämässä käytännön kautta vasta oppii konkretian kuitenkin, suuntautumisella tai yksittäisillä kursseilla ottiko tuon tai tuon ei lopuksi ole niin suurta painoarvoa. Opiskelu jatkuu koko iän työn ohessa, uusia ohjelmia, työkaluja, tapoja, verolakeja jne tulee jatkuvasti lisää ja uusia”.

Suurin osa tämän ryhmän vastaajista painotti sekä sisäisen että ulkoisen laskentatoimen ymmärryksen olevan hyvin tärkeää alalla menestymiseen. Tämän ryhmän vastaajat olivat myös sitä mieltä, että sisäisen laskentatoimen tehtävissä vaaditaan useasti ulkoisen laskentatoimen ja erityisesti kirjanpidon ja tilinpäätöksen ymmärrystä. Osa vastaajista oli myös sitä mieltä, että joissain ulkoisen laskentatoimen tehtävissäkin on vaadittu ymmärtämistä sisäisestä laskentatoimesta, kuten kannattavuuden tunnuslukuja ja niiden merkitystä yrityksen toiminnalle. Osa vanhasta opintosuunnitelmasta valmistuneista tradenomeista olivat hämmentyneitä ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen jakamispäätöksestä omiin opintokokonaisuuksiin ja totesivat, että alan opiskelijoille tulisi kuitenkin painottaa molempien tuntemuksen tärkeyttä.

5 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tässä luvussa esittelen yhteenvedon tutkimuksestani ja arvioin sen onnistumista suunnitteluvaiheesta toteutukseen ja tutkimukseni hyötyä HAAGA-HELIALle. Tässä luvussa käyn läpi myös tutkimukseni johtopäätökset ja kehittämis- ja jatkotutkimusehdotuksia. Johtopäätös osiossa pohdin tutkimukseni tuloksia ja pohdin tutkimustulosteni pohjalta erityisesti, että missä asioissa olisi parantamisen varaa laskentatoimen ASO-opinnoissa ja missä taas on onnistuttu opintokokonaisuuden muuttamisen yhteydessä.

5.1 Yhteenveto

Tutkimukseni päätavoite oli selvittää, miten vuonna 2009 toteutunut ammattiosaamista syventävien opintojen muutos laskentatoimen ja rahoituksen osalta on vaikuttanut HAAGA-HELIAsta valmistuneiden laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien sijoittumiseen työelämässä ja miten se on vaikuttanut ASO-opintojen kurssisisältöihin.

Tutkimukseni ja opinnäytetyöni koostuivat useasta eri vaiheesta. Johdannossa esittelin lyhyesti tutkimukseni tavoitteet ja toteutussuunnitelmani sekä kerroin lyhyesti ammattikorkeakouluista ja HAAGA-HELIAsta. Seuraavassa luvussa lukijalle esitettiin laskentatoimi teoriassa eli ikään kuin, mitä sen kuuluisi kirjallisuuden mukaan olla. Kolmannessa luvussa esittelin HAAGA-HELIAN ASO kokonaisuudet ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen osalta sekä laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien mahdollisia työtehtäviä.

Neljännessä luvussa kuvasin tutkimusmenetelmäni sekä tutkimuksen tulokset. Analysoin kyselylomakkeen vastauksia havainnollistamalla niitä esimerkiksi erilaisin kuvioin. Olen jakanut vastaajat kahteen ryhmään, joita analysoin erikseen melkein jokaisen kysymyksen kohdalla. Ryhmät jakautuivat ennen ja jälkeen vuotta 2011 valmistuneihin laskentatoimeen suuntautuneisiin tradenomeihin.

Tutkimukseni oli osittain kvantitatiivinen ja osittain kvalitatiivinen. Koko tutkimukseni perustui käytännössä tekemääni kyselylomakkeeseen ja sen analysointiin. Kyselylomake

koostui vaihtoehtoisista kysymyksistä, mielipidekysymyksistä sekä avoimista kysymyksistä. Avoimien kysymyksien analysointi vastasi laadullista tutkimusta kuin taas muut kyselylomakkeen kysymysten analysoinnit olivat luonteeltaan määrällistä tutkimusta.

Kyselylomake koostui 16 eri kohdasta ja pyrin tekemään siitä mahdollisimman lyhyen ja ytimekkään. Kyselylomake lähetettiin noin 350 vastaajalle ja vastauksia tuli reilulta 80 alumnilta. Olisin odottanut vastauksia enemmän ja tutkimukseni kannalta oli suuri pettymys, että vastausprosentti oli vain noin 25 %. Kyselylomake lähetettiin vastaajille kahden kertaan.

Vastauksia tuli kuitenkin riittävästi tarpeeksi luotettavan otannan kannalta, vaikka vastausprosentin alhaisuus vähentääkin hieman tutkimuksen luotettavuutta ja yleistettävyyttä. Näin jälkeenpäin ajatellen kyselylomakkeesta olisi voinut tehdä ihan hyvin pidemmänkin ja se ei olisi luultavasti vaikuttanut vastauksien määrään. Joitain kysymyksiä olisi voinut muokata hieman parempaan muotoon, joitain jättää pois ja pyrkiä hieman enemmän tarkentamaan tiettyjä kysymyksiä..

Ne alumnit, jotka vastasivat kyselyyni, olivat antaneet hyviä vastauksia ja erityisesti avoimiin kysymyksiin sain erittäin paljon tutkimukseni kannalta olennaista materiaalia. Erityisesti sain hyvät vertailuryhmät kahdesta aikaisemmin mainitsemastani ryhmästä, sillä vastaaja olivat jakautuneet noin 50/50 molempiin ryhmiin. Tutkimukseni HAAGA-HELIAn laskentatoimi opintokokonaisuuden muuttamisen hyödyllisyyden kannalta erityisesti painottuu hyvin, sillä pystyin vertailemaan vanhassa sekä uudessa opintokokonaisuudessa opiskelleiden alumnien mielipiteitä.

Tutkimukseni antaa paljon hyödyllistä tietoa HAAGA-HELIAlle koskien ammattiosaamista syventävien opintojen kurssisisältöä ja siihen liittyviä mielipiteitä. Tutkimuksesta on erityisesti hyötyä ASO-opintojen kuvausten kannalta ja opiskelijoille valintatilanteeseen tukevaa tietoa laskentatoimen osalta erityisesti työllistymisen kannalta ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman kannalta.

5.2 Johtopäätökset

HAAGA-HELIAN päätös muuttaa taloushallinnon opintokokonaisuus kolmeksi eri opintokokonaisuudeksi eli ulkoiseksi ja sisäiseksi laskentatoimeksi sekä rahoitukseksi oli tutkimukseni mukaan loppu peleissä onnistunut. Näin kursseihin saatiin selkeät aihe-alueet ja suppeampi sisältö. Eriyttäminen on antanut opiskelijalle mahdollisuuden erikoistua paremmin joko ulkoiseen tai sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen tradenomeilla on kuitenkin periaatteessa valmiudet uransa alkuvaiheessa tehdä samantyyllisiä työtehtäviä.

Opiskelijoille tulisi informoida opintosuunnitelmaa tehtäessä erikoistumisopintojen osalta, että ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi tukevat molemmat vahvasti toisiaan työelämässä ja esimerkiksi C-moduuli kannattaisi käydä toisesta laskentatoimesta ja mahdollisesti myös vapaasti valittavat opinnot. Tämä tulee tukemaan opiskelijaa vahvasti tulevaisuudessa laskentatoimen alalla.

5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Jatkotutkimuksia voisi tehdä esimerkiksi kehittämistutkimuksen muodossa ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen erikoistumiskurssien sisällöstä. Tähän tutkimukseen voisi käyttää HAAGA-HELIAn alumneja sekä kursseja parhaillaan käyviä opiskelijoita. Erityisesti ATK-opetuksen ja digitaalisuuden lisäys laskentatoimen kurssisisältöihin olisi mielenkiintoinen tutkimusaihe.

Mielenkiintoinen aihe olisi myös laajempi tutkimus laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työllistymisestä koskien kaikkia ammattikorkeakouluja ja mahdollisesti pääpainona jokin tietty aihealue, kuten palkkaerot eri paikkakunnilla. Vertailututkimus laskentatoimeen suuntautuneiden tradenomien työllistymiseen ja työtehtäviin suhteessa laskentatoimeen erikoistuneisiin merkonomeihin tai laskentatoimeen pääaineenaan lukeneiden kauppatieteiden kandeihin tai maistereihin olisi myös ajankohtainen ja mielenkiintoinen aihe.

Lähteet

Opintopolku 2013. Ammattikorkeakoulu. Luettavissa:

<https://opintopolku.fi/wp/fi/ammattikorkeakoulu/>. Luettu: 20.12.2013

Opintopolku 2013. Ammattikorkeakouluopintojen rakenne. Luettavissa:

<https://opintopolku.fi/wp/fi/ammattikorkeakoulu/ammattikorkeakouluopintojen-rakenne/>. Luettu: 21.12.2013

Finlex ajantasainen lainsäädäntö 2014. Ammattikorkeakoululaki. Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030351>. Luettu: 12.2.2014.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013. Tietoa HAAGA-HELIASTA. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/haaga-heliasta>. Luettu: 23.9.2013.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013. Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja laajuus – liiketalous, Helsinki, nuoret. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/koulutusohjelmat/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/koulutusohjelman-rakenne>. Luettu: 23.9.2013.

Tilastokeskus 2013. Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot ammattikorkeakouluittain 2012. Luettavissa: http://www.stat.fi/til/akop/2012/akop_2012_2013-04-10_tau_002_fi.html. Luettu: 15.10.2013.

Opetushallitus 2013. Ammattikorkeakoulut. Luettavissa:

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikorkeakoulut_ja_yliopistot/ammattikorkeakoulut. Luettu: 15.9.2013.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013, Opintojaksokuvaukset, Luettavissa:

<http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/koulutusohjelmat/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/opintojaksokuvaukset>. Luettu: 17.2.2014.

Taanila, A, 2012. Määrällisen aineiston kerääminen. Luettavissa: <http://myy.haaga-helia.fi/~taaak/t/suunnittelu.pdf>. Luettu: 20.9.2013

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa. WSOY Pro.

Ikäheimo, S., Lounasmeri, S. & Walden, R. 2009. Yrityksen laskentatoimi. WSOY Pro.

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2006. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. WSOY.

Lehtonen, R. 2007. Taloustiedolla tulosta ja arvonnäköä. Talentum.

Suomala, P., Manninen, O. & Lyly-Yrjänäinen, J. 2011. Laskentatoimi johtamisen tukena, Edita.

Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. 2009. Laskentatoimi. Edita.

Webropol 2013. Luettavissa: <http://www.webropol.fi/>. Luettu: 13.2.2014.

Webropol 2013. Tietoa yrityksestä. Luettavissa: <http://www.webropol.fi/yritys/tietoa-yrityksesta/>. Luettu: 18.10.2013.

Meuronen, H. 2010. Laskentatoimen tradenomien sijoittuminen työelämään. Saimaan ammattikorkeakoulu. Luettavissa:

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/7824/Meuronen_Hanna-Mari.pdf?sequence=1. Luettu: 12.8.2013.

Kulmala, T. & Rintamäki, E. 2011. Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistyminen. Vaasan ammattikorkeakoulu. Luettavissa: http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/33065/Kulmala_Toni-Rintamaki_Elina.pdf?sequence=1. Luettu: 28.8.2013.

Launonen, S. 2011. Tradenomitutkinnon taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon työelämälähtöisyys ja KLT-tutkinto. Laurea ammattikorkeakoulu. Luettavissa: http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35787/Launonen_Satu.pdf?sequence=1. Luettu: 24.8.2013.

Kallio, M., Korhonen, P. & Salo, S. 2003. Johdatus kvantitatiiviseen analyysiin taloustieteissä. Hakapaino Oy.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2013. Opinnäytetöiden sisältö ja menetelmäohje. Luettavissa: https://mynet.haaga-helia.fi/fi/opiskelu/opinnaytetyo-amk/raportointiohjeet/raportointiohjeet/Ohje_sisalto.doc. Luettu: 1.3.2014.

Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2011. Tilastollisen aineiston käsittely ja tulkinnan perusteita. Painosalama Oy.

Laininen, P. 2001. Tilastollisen aineiston perusteet. Hakapaino Oy.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo?. Edita.

Tomperi, S. 2013. Kehittyvä kirjanpito-taito. Edita.

Järvenpää, M., Partanen, V. & Tuomela, T. 2001. Moderni taloushallinto – haasteet ja mahdollisuudet. Edita.

Helanto, L., Kaisaniemi, T., Koskinen, K., Kuntola, K. & Siivola, M. 2013. Taloushallinto nyt – tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon. Saarijärven Offset Oy.

Järvenpää, M., Länsiluoto, A., Partanen, V. & Pellinen, J. 2013. Talousohjaus ja kustannuslaskenta. Sanoma Pro Oy.

Vuitala, J. 2006. Yrittäjän taloushallinnon perusteet. Gummerus kirjapaino Oy.

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Hei,

Teen opinnäytetyötä liittyen HAAGA-HELIA:n suuntautumisvaihtoehtoihin ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen. Vielä vuoteen 2009 asti ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi kuuluivat samaan ASO-osioon ja nyt ne ovat kaksi eri erikoistumisvaihtoehtoa. Tarkoitukseni on selvittää tässä opinnäytetyössä ovatko ulkoisesta ja sisäisestä laskentatoimesta valmistuneet opiskelijat tehneet oman erikoistumisopintojensa mukaisia töitä vai onko työssä tarvittu sekä ulkoisen että sisäisen laskentatoimen osa-alueita.

Pyydän vastaajia keskittymään erityisesti kysymykseen 8 ja kuvailemaan työtehtävät laajasti ja melko yksityiskohtaisesti. Myös mielipidekysymykset (erityisesti kohdan 12 väittämät) ovat hyvin olennaisia tutkimustani varten.

Vastaajiksi alumnirekisteristä on poimittu henkilöt, jotka ovat erikoistuneet laskentatoimeen. Jos kysely on tullut väärään osoitteeseen, olen siitä pahoillani! Voit tässä tapauksessa jättää kyselyyn vastaamatta.

Kiitos jo etukäteen kaikille vastanneille.

Linkki kyselyyn: <https://www.webpolsurveys.com/S/6C76F0303CBE3375.par>

Ystävällisin terveisin,

Donata Nissim

Opiskelija

HAAGA-HELIA amk

HAAGA-HELIAN tradenomien sijoittuminen työelämään - Suuntautumisvaihtoehtona ulkoinen tai sisäinen laskentatoimi

Hei,

Teen opinnäytetyötä liittyen HAAGA-HELIAN suuntautumisvaihtoehtoihin ulkoiseen ja sisäiseen laskentatoimeen. Vielä vuoteen 2009 asti ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi kuuluivat samaan ASO-osioon ja nyt ne ovat kaksi eri erikoistumisvaihtoehtoa.

Tarkoitukseni on selvittää tässä opinnäytetyössä ovatko ulkoisesta ja sisäisestä laskentatoimesta valmistuneet opiskelijat tehneet oman erikoistumisopintojensa mukaisia töitä vai onko työssä tarvittu sekä ulkoisen että sisäisen laskentatoimen osa-alueita.

Pyydän vastaajia keskittymään erityisesti kysymykseen 8 ja kuvailemaan työtehtävät laajasti ja melko yksityiskohtaisesti. Myös mielipidekysymykset (erityisesti kohdan 12 väittämät) ovat hyvin olennaisia tutkimustani varten.

Kiitos jo etukäteen kaikille vastanneille.

Ystävällisin terveisin,
Donata Nissim

1. Sukupuoli

1 Nainen 2 Mies

Olen

2. Valmistusvuosi

Vuosi: _____

3. Vastaajan ikä

Ikä: _____

4. Olen erikoistunut

Ulkoinen laskentatoimi

Sisäinen laskentatoimi

Molemmat

5. Valitsin ulkoisen/sisäisen laskentatoimen ASO-opinnot, koska

6. Työtilanteeni tällä hetkellä

- Vakituinen
- Määrä-aikainen
- Osa-aikainen
- Työtön

7. Työpaikat ja -nimikkeet valmistumisen jälkeen

Uusimmasta vanhimpaan ja erottelu enter näppäimellä (Uusin on siis ylimmäisenä)

8. Työtehtävät valmistumisen jälkeen

Uusimmasta vanhimpaan ja erottelu enter näppäimellä. (Uusimman työpaikan työtehtävät ovat lueteltu siis ylimpänä)

9. Miten olet saanut alan töitä valmistumisen jälkeen?

- Rekrytointi
- Avoin hakemus
- Työharjoittelun kautta
- Suhteiden avulla

10. Kuukausipalkka

- Alle 1500
- 1500-2000
- 2000-2500

- 2500-3000
 3000-3500
 Yli 3500

11. Mieliidekysymyksiä 1/3

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	En osaa sanoa	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen ASO valintaani	☐	☐	☐	☐	☐
Toimin suuntautumisvaihtoehtoani vastaavalla alalla	☐	☐	☐	☐	☐
Erikoistumisopintojeni kurssit olivat hyödyllisiä työelämän kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
ATK opetusta oli koulussa riittävästi	☐	☐	☐	☐	☐
Olen suunnitellut jatko-opintoja tältä alalta	☐	☐	☐	☐	☐

12. Mieliidekysymyksiä 2/3

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	En osaa sanoa	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen työtehtävissä on selkeä ero	☐	☐	☐	☐	☐
Valinta ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen väliltä oli vaikeaa	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoisen laskentatoimen A-ASO kurssit (Kirjanpito ja verotus) olivat asiasisällöltään tarpeeksi kattavat	☐	☐	☐	☐	☐
Sisäisen laskentatoimen A-ASO kurssit (Liiketoiminnan ohjaus ja johdon laskentatoimi) olivat asiasisällöltään tarpeeksi kattavat	☐	☐	☐	☐	☐
A-ASO kurssit vastaavat asiasisällöltään työelämän vaatimuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoisen laskentatoimen B-ASO kurssit (Ulkoisen laskentatoimen erikoiskysymykset) vastaavat asiasisällöltään ja kattavuudeltaan työelämän vaatimuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Sisäisen laskentatoimen B-ASO kurssit (Johdon laskentatoimen erityiskysymykset) vastaavat asiasisällöltään ja kattavuudeltaan työelämän vaatimuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen kuuluisivat samaan ASO-osioon	☐	☐	☐	☐	☐
Työelämän kannalta on parempi erikoistua joko ulkoiseen tai sisäiseen laskentatoimeen	☐	☐	☐	☐	☐

Työtehtäviini on kuulunut sekä ulkoista että sisäistä laskentatoimea

13. Ammattiosaamista syventävien opintojen kurssisisällöt 1/2

Oliko näissä joitain, mielestäsi tarpeettomia kursseja tai tarpeettomia asiasisältöjä? Miksi?

14. Ammattiosaamista syventävien opintojen kurssisisällöt 2/2?

Olisiko näissä kursseissa pitänyt painottaa jotain tiettyä osa-aluetta enemmän tai jäikö jotain puuttumaan kokonaan? Miksi?

15. Mielpidekysymyksiä 3/3

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	En osaa sanoa	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Työni on haastavaa	☐	☐	☐	☐	☐
Tuloni vastaavat koulutustani ja työni haastavuutta	☐	☐	☐	☐	☐
Työpaikka tarjosi minulle tarpeeksi koulutusta tai ohjausta työtehtävissäni	☐	☐	☐	☐	☐
Aion pysyä tällä alalla koko loppuelämäni	☐	☐	☐	☐	☐
Tradenomeja arvostetaan työelämässä	☐	☐	☐	☐	☐

16. Muuta?

Onko esimerkiksi jotain mitä jäi mielestäsi puuttumaan koulutustarjonnasta työelämän kannalta tai jotain mistä on ollut suuresti hyötyä? Oliko mielpideosioissa jotain, mitä haluat avata enemmän?

Liite 3. Vastaaajien työnimikkeitä ja työtehtäviä

Palveluesimies	Tiiminvetäjä
Järjestelmäasiantuntija	Palveluneuvoja
Luotonvalvoja	Operations manager
Inside Sales and Operations Assistant	Operations Specialist
Controller	Kirjanpitäjä
Assistant Controller	Kirjanpitäjä
Taloushallinnon assistentti	Business Controller
Development Manager	Director General Ledger
Development Manager	Manager Accounts Payable
Concept Specialist	Internal Auditor
Kirjanpitäjä	Kirjanpitäjä
Kirjanpitäjä	Aalto-yliopisto projektisihteeri
Kirjanpitäjä	Hallintopäällikkö
Henkilöstöpäällikkö	Tilintarkastusassistentti
Yhtiöcontroller	BI controller
Controller	Kirjanpitäjä
Kirjanpitäjä	Assistant controller
Assistant controller	Financial Assistant
Talousassistentti	Suunnittelija
Toiminnanjohtaja	Financial Manager
Controller	Assistant Controller
Finance Assistant	Taloussuunnittelija
Controller	Korvausratkaisija
Business Controller	Business Controller
Kehityspäällikkö	Päätoimittaja
Talousassistentti	Kirjanpitäjä
Assistant Controller.	Kassatoimihenkilö
Tiedottaja	Tilintarkastuksen asiantuntija
Controller	Assistant Controller
Hankintapäällikkö	Prosessilaatupäällikkö
Logistiikkapäällikkö	Hallintopäällikkö
Johdon assistentti	Myyntiassistentti
Group Manager	Customer Delivery Supervisor
Customer Delivery Officer	KHT-tilintarkastaja
Avustava tilintarkastaja	Rahoitusassistentti

Business Controller	Controller
Kirjanpitäjä	HR-assistentti
Kirjanpitäjä/palkanlaskija	Talous- ja palkka-assistentti
Maksuliikennepäällikkö	Cash manager
Cash management specialist	Laskenta-assistentti
Reskontranhoitaja	Pääkirjanpitäjä
Controller	Solution Owner
Financial Concept Owner	Financial Controller
Kirjanpitäjä	Kirjanpitäjä
Kirjanpitäjä	Kirjanpitäjä
Controller	Controller
Talousassistentti	Taloushallinnon assistentti
Kirjanpitäjä	Tilintarkastusassistentti
Harjoittelija	Toimistosihtööri
Assistant Controller	Palveluneuvoja
Rahoitusneuvoja	Palveluvastaava
Käyttöomaisuuden hoitaja	Kirjanpitäjä
ostoreskontranhoitaja	Kirjanpitäjä
Kirjanpito assistentti	Kirjanpitäjä
HR Controller	Kirjanpitopäällikkö
Taloussuunnittelija	Taloussihtööri
Kirjanpitäjä	Kauppatieteen opiskelija
Talousassistentti	Projektsihtööri
Process Manager	Tilintarkastajan apulainen
Ostoreskontranhoitaja	Verosihtööri
Bookkeeping advisor	Palvelukeskustyöntekijä

- Olen työskennellyt samassa pankissa eri tehtävissä, en ole ollut laskentatoimen kanssa tekemisissä vaan pelkästään erityyppisissä asiakaspalvelutehtävissä niin työntekijänä kuin esimiehenä.
- Operations manager: konsernin operatiivista toiminnoista vastaaminen, monitorointi ja kehitys, SAP-toiminnanohjaustyökalun ylläpito, avustavat kirjanpityöt ja palkkahallinto, henkilöstöhallinta ja rekrytointi, toimistopäällikkö, toimittajasuhteiden ylläpito, johdon assistentti. Inside Sales and Operations Specialist: myyntitehtävät, osto- ja myyntireskontran hoito, kirjanpitomateriaalin kokoaminen, erilaiset toimistoassistentin

tehtävät

- Sisäinen raportointi, asiakasraportointi, raportoinnin kehitys, budjetointi, bonuslaskennat, hinnoittelu, taloushallinnon järjestelmäkehitys, tietokantatyökalut, tulospalaverit yms.
- Ostoreskontran hoitaminen, maksuliikenteen hoitaminen, luotonvalvonta, sopimusrekistereiden ylläpito, avustavat kirjanpitotehtävät
- Osto- ja myyntireskontran tehtävät sekä vaihtuvat tuuraustehtävät (ostoreskontran hoito, laskutus, luotonvalvonnan tehtävät, kassanhoito, controllerin viikkoraporttien tuuraus, tilien tasaustehtävät, myynnin avustaminen jne)
- Talouden johtaminen ja talouden kehitys, talouden tarkastus, kirjanpito
- Budjetointi, raportointi, tilitykset, suoritusten kirjaaminen
- Palkanlaskenta, markkinointi, henkilöstöhallinta, taloushallinto
- Avustavat tilintarkastustehtävät
- Yhtiötasoinen talousraportointi niin talon sisällä kuin ulkopuolisille tahoille, raportoinnin ja talouden tietojärjestelmien kehittäminen, yhtiötasoinen budjetointi, yhtiötasoinen ennustaminen, raportoinnin ja talouden tietojärjestelmien kehittäminen
- Osastovastuullinen controller, osaston budjetointi ja ennustaminen, liiketoiminnan tukeminen
- Sisäisen laskennan tarkastustehtävät, kustannuspaikkalaskenta, kirjanpidon tehtäviä tiliotekirjauksista tilinpäätöksen vienteihin
- Kirjanpito, tilinpäätös, veroilmoitukset, kirjanpito, perintä, sisäiset kirjaukset
- Sisäisen laskennan tehtävät, jonkin verran satunnaisia ulkoisen laskennan tehtäviä
- Kirjanpito, laskutus, maksuliikenne, ostoreskontra, ostolaskujen käsittely
- Oman yksikköni erilaiset suunnittelu- kehittämis- ja esimiestehtävät, budjetointia, ja ostolaskujen käsittelyä
- Budjetointi, osto- ja myyntireskontra, laskutus
- Vastuu talousasioista
- Ennustaminen, budjetointi, raportointi, kustannus ja kannattavuuslaskenta
- Laskutus, perintä, myyntireskontra
- Taloushallinnon konsultointi
- Kirjanpidon kuukausittaiset ajot, alv-asiantuntija, päämaster, palkkakirjanpito
- Vastuualueen talouden seuranta ja raportointi, sisäisen laskentatoimen kehittäminen, kirjanpidollinen seuranta, hinnoittelu, tiliöintitapojen määrittäminen, investointilaskelmat, tavoitteiden asettaminen, ennusteiden laadinta, budjetointi, johtoryhmätyöskentely, esimiestehtävät, erityyppiset projektiluontoiset kehitystehtävät
- Molemmissa töissä: Johtoryhmätyöskentely, talousprosessin (kirjanpito & laskutus) valvonta, talousraportointi, kustannuslaskenta, rahoitus, erilaisten kehitysprojektien

vetovastuu, esimiestyö

- Kirjanpito, kassanhallinta, ennusteiden, budjettien ja muiden raporttien laadinta, tilinpäätös, operatiivinen raportointi
- Holdingyhtiöiden kirjanpitotehtävät ja konsernin raportoinnissa avustaminen
- Avustava tilintarkastus
- Kirjanpito ja ulkoinen laskenta
- Tilastojen ja raporttien tuottaminen sisäiseen ja erään suuren asiakkaan tarpeisiin
- Kausiveroilmoitukset ja siihen liittyvät täsmäytyslaskelmat. Konsernin kuukausitilinpäätöksestä, konsernin sisäisten kulujen seuranta ja tiettyjä tase-erittelyjä sekä täsmäytyslaskelmia ja konsernilukujen kontrollointia.
- Assistant Controllerina työtehtävänä tehtäviin kuuluivat erilaiset täsmäytyslaskelmat, tase-erittelyt, tiettyjen tuloserien seuranta ja raportointi sekä kausiveroilmoittaminen sekä päivittäiset kirjaukset.
- Maksuliikennetiimin esimiestehtävät, pankkisopimukset ja pankkiyhteistyö, sekä sijoitus- että liiketoiminnan maksuliikenne, rahatilanneraportit, maksuliikenteen kirjanpito ja täsmäytykset, maksuliikenteeseen liittyvä neuvonta, järjestelmien pääkäyttäjäisyys, eril. projektit, riskienhallinta.
- Pankkisopimukset ja pankkiyhteistyö, sekä sijoitus- että liiketoiminnan maksuliikenne, rahatilanneraportit, maksuliikenteen kirjanpito ja täsmäytykset, maksuliikenteeseen liittyvä neuvonta, järjestelmien pääkäyttäjäisyys, eril. projektit.
- Yhtiön maksuliikenne, rahatilanneraportit, maksuliikenteen kirjanpito ja täsmäytykset.
- Kk- ja ad hoc-raportointi (sisäiset tulosraportit ym.), budjetoinnin koordinointi ja neuvonta, henkilöstöraportointi, järjestelmien pääkäyttäjäisyys (kirjanpito, raportointiohjelma, laskujen käsittelyohjelma), sekalaiset taloushallinnon projektit esim. prosessikuvausten ja työohjeiden tekeminen/ kartoitus.
- Ostolaskujen käsittely, kassakladien käsittely, lääkäripalkkioreskontran hoitaminen ja laskutuksen sijaisuus
- Pääkirjanpitäjänä kirjanpito, veroasiat ja -ilmoitukset, ostoreskontra ja laskujen kierto, sisäinen kustannuslaskenta, konsernikirjanpito ja konserniasiat, järjestelmien ja toimintojen kehittäminen yhteistyössä IT:n kanssa.
- Tulosityksiköiden kontrollointi, yrityksen sisäinen valvonta, väärinkäytösriskit, hävikkiraportointi
- Erilaiset taloushallinnon sisäisten prosessien kehitystehtävät
- Taloushallinnon projektiluontoiset tehtävät, pääkirjanpito, tilinpäätökset, veroilmoitukset, taloushallinnon kehitysprojektit, ym.
- Nykyinen: Myyntireskontra, ostoreskontra, päivittäiset maksut, laskutus,

kausiveroilmoitukset, tilinpäätökset, veroilmoitukset, perintä yms. päivittäiset ulkoisen kirjanpidon hoitoa koskevat asiat ja palkanlaskenta.

- Koko taloushallinnosta vastaaminen ja kirjanpito- ja palkanlaskenta yhteistyössä tilitoimiston kanssa
- Sisäistä raportointia johdolle ja myynnille sekä ulkoista raportointia Euroopan pääkonttorille. IT-kehitysprojekteissa myös vahvasti mukana taloushallinnon edustajana
- Yrityksen maksuliikenne (osto- ja myyntilaskut), kassakirjanpito, kuukausikirjanpidon kokoaminen tilitoimiston tallennettavaksi, budjetointi, muut myymälän toimistotehtävät
- Asiakasyritysten kuukausikirjanpitojen tallennus ja täsmäytys, palkanlaskenta, asiakasyritysten tilinpäätökset ja veroilmoitukset, asiakasyritysten neuvonta kirjanpitoasioissa
- Tilintarkastusassistenttina pienien ja keskisuurten yritysten tilintarkastaminen sekä tarvittaessa muistion laatiminen asiakkaalle siten, että tilintarkastajan tarvitsee paneutua oikeastaan enää vain hankaliin asioihin. Tarkastettavien yritysten toimialat vaihtelevat laidasta laitaan.
- Kirjanpito ja sen kaikki osa-alueet, palkanlaskenta, tilinpäätös, lisäksi yleisiä toimistotöitä kuten tarvikeilauksia yms.
- Laskujenhallintajärjestelmän implementointi ja hallinnointi
- Kirjanpito, reskontrat, avustavat controller tehtävät, avustava kirjanpito, CRM pääkäyttäjä, kirjanpito, reskontrat, laskutus, perintä, OpusCapita pääkäyttäjä, ostoreskontra
- Henkilöstön suoritumisen seuranta ja palkitseminen, Johdon raportointi, P&L raportointi
- Tällä hetkellä teen muistiotositteita, täsmäytän tilejä ja muita tilinpäätökseen liittyviä kirjanpitopäällikköä avustavia töitä.
- Osto- ja myyntireskontran hoito, kirjanpitojen teko, palkanlaskenta, tilinpäätöksien teko, veroilmoitukset sekä muut taloushallintoon liittyvät neuvontatehtävät.
- Eri yritysten (lähinnä asunto-osakeyhtiöiden) tilintarkastaminen: kirjanpidon ja hallinnon tarkastamista
- Ostolaskujen kirjaaminen ja lähettäminen hyväksyttäväksi sähköisesti, tositteiden kirjaaminen kirjanpitoon, matkalaskujen tarkistaminen ja käsittely, muita kirjanpidon avustavia tehtäviä
- Arvonlisäveron valvonta, asiakasohjaus, osakeyhtiöiden tuloverotus, arvonlisäveron palautushakemusten käsittely, arvonlisäveron ulkomaalaispalautushakemusten käsittely
- Ulkomaisten asiakkaiden avustaminen Suomen kirjanpidossa ja verotuksessa
- Tilintarkastus sekä tilintarkastuksen avustavat toiminnot

Liite 4. Vastaaajien avoimet kommentit ASO-opinnoista ja muut kommentit

Oliko ASO-opinnoissa jotain tarpeetonta?

- Ei ole mitään tarpeetonta, päinvastoin voisi olla vielä syventävimpiä opintoja.
- Ei suoranaisesti. Opetus voisi olla käytännönläheisempää, eli esimerkiksi toiminnanohjausjärjestelmiä ja raportointimalleja voitaisiin opettaa paremmin. Yksityiskohtaisten verotusasioiden opiskelu on vähemmän tärkeää, sillä työ opettaa työtä ajatellen tärkeimmät asiat.
- Mielestäni A tai B tasoissa ei ole tarpeettomia kursseja tai aiheita.
- Mielestäni kaikilla kursseilla opetettiin pääasiassa asioita, joita työelämässä tarvitsee. Ainoastaan konsernitilinpäätös- ja IFRS-tilinpäätöskäytäntö kurssit ovat luultavasti monille sellaisia, joiden tietoja ei tulevaisuudessa tule tarvitsemaan.
- Oppitunnit pitäisi olla enemmän työelämänlähtöisiä.
- Vanhat tiliristikot voisi jo pikkuhiljaa unohtaa
- Välillistä ja välitöntä verotusta opetetaan aivan liian vähän.
- Monipuolisia kursseja, osassa melko laajoja sisältöjä
- Mielestäni tarpeettomia kursseja ei ollut, mutta ASO-opintojen suunnittelussa pitäisi ehdottomasti painottaa sitä että opiskelija voisi halutessaan opiskella sujuvasti sekä ulkoisen että sisäisen laskennan ASO-opinnot. En tarkoita että ne pitäisi yhdistää mutta olisi hyvä jos esim. ulkoisen laskennan ASO-opintoja voisi helpommin täydentää sisäisen laskennan kursseilla.
- Ei, kyllä kaikki ovat aika perusasioita.
- Ei, päinvastoin, kaikki ovat olleet työelämän kannalta ainakin jossain määrin tarpeellisia (tai tulevat olemaan!)
- Sisällöt ovat niin laajoja toisissa kursseista, että välillä tuntui melko raskaalta. Tuntui ettei perusasioita saanut opittua kunnolla edes kun tuli liikaa tavaraa. Nyt voisi uudestaan käydä niitä kun oikeasti tajuaa jotain ja nimenomaan syventäviä kursseja.
- Kaikilla syventävillä kursseilla käytiin läpi tärkeitä asioita ja suhteellisen nopeaan tahtiin. En jättäisi välttämättä mitään pois, mutta jotain asioita voisi ehkä painottaa.
- IFRS-tilinpäätöskäytännön kurssista jäi aika vähän käteen. Varmaankin sitä olisi pitänyt käydä laajemmin ja yksityiskohtaisemmin läpi, että siitä olisi kunnolla hyötyä.

Jäikö jotain puuttumaan ASO-opinnoissa?

- Erikoistumisopintotarjonta oli liian suppea

- Tietotekniikan merkitys nykytaloushallinnossa alikorostui minun opintoaikoinani
- Kursseilla käsiteltiin asioita hyvin monipuolisesti. Tästä kuitenkin aiheutuu se, että asioihin ei päästä mielestäni tarpeeksi syvällisesti ja tärkeisiin asioihin ei ole riittävästi aikaa. Toisaalta suurin syy tähän on mielestäni AMK tutkinnon perusopintojen liian suuri osuus, eli ASO-opinnot joutuvat sopeutumaan liian tiukkaan aikatauluun.
- Kirjanpitoa laajemmin sekä sisäistä laskentaa laajemmin
- Sisäisen ja ulkoisen laskennan erot olisi ollut hyvä selittää perusteellisemmin heti opintojen alussa. Nyt ongelmaa ei ole kun ne ovat erikseen.
- Analyysien tekemistä ja tietojärjestelmiä
- Kyllä. Käyttää oikeanlaisia taloushallinnon välineitä / ohjelmia. Ei riitä, että asioita kerrotaan yleisesti/pintapuolisesti
- Olisin toivonut mahdollisuuden opiskella SAP toiminnanohjausjärjestelmän käyttöä
- Opinnoissa olisi saanut olla enemmän tutustumista käytännön taloushallinnon työhön eli esim. case yritysten kautta selittää, miten talousprosessi toimii, miten eri henkilöiden roolit menee ja miten järjestelmiä käytetään.
- Enemmän koneella tehtävää laskentaa, toiminnanohjausjärjestelmiin tutustumista ja SAP, joka on monessa yrityksessä käytössä, jäi opiskeluissa täysin huomioitta. Saattaa olla myös lisenssimaksujen kalleudesta johtuvaa.
- Ei mielestäni, tosin kirjanpito on nykypäivänä kuitenkin täysin tietoteknistä, joten ehkä laajemmin olisi voinut olla talousohjelmistoista ja niiden käytöstä.
- Olisin kaivannut ulkoisen laskennan puolelle pidemmälle meneviä konsernikirjanpidon ja IFRS-standardien opiskelua. Tuolloin niitä käytiin aika kevyesti läpi vain yhden vapaaehtoisen kurssin muodossa.
- Tämän hetkessä työtilanteessa liiketoiminnan johto-osioon henkilötyövoiman arvottaminen rahassa eli työnosuuden laskuttaminen, kun tehtävän suorittaa ihminen.
- Harmillista että ulkoisen laskentatoimen kaikkia syventäviä kursseja ei pystytty toteuttamaan vähäisen osallistujamäärän takia.
- Varsinkin keskisuuressa yrityksessä taloushallinnon tehtäviin kuuluu paljon sekä ulkoista että sisäistä laskentaa. Erityisesti järjestelmien tunteminen ja vahvat IT-aidot ovat ehdottomia taitoja taloushallinnon tehtävissä.
- Opiskelussa olisi voitu keskittyä jonkin verran enemmän taloushallinnon järjestelmiin, jotka esittävät hyvin suurta osaa yritysten taloushallintoa.
- Koulussa ei koskaan pystytä käymään kattavasti läpi kaikkea mahdollista työelämässä vastaan tulevaa. Mielestäni on parasta, jos koulussa pyritään keskittymään siihen, että opiskelija saa vahvan perustan, jolle sitten pystyy

työelämässä rakentamaan lisää tietotaitoa.

- Tilinpäätös-kurssilla olisi voinut olla enemmän konkreettisia esimerkkejä. Erityisesti kirjanpidon jatkokurssilla olisi ollut hyvä kuitenkin käydä enemmän teoriassa läpi kirjanpidollisia erityistilanteita ja -kirjauksia eikä vain rutiininomaisia kirjausketjuja.
- Työelämässä jo jonkin aikaa olleena sanoisin, että olisi hyötyä jos olisi muutamien eri toiminnanohjausjärjestelmän kokeiluja, koska on hyvin tärkeää osata käyttää eri järjestelmiä.
- Puuttuu kokonaan tiettyjen atk-ohjelmien kurssit! Kaikki järjestelmät toimivat kuitenkin samojen periaatteiden mukaan, joten esimerkiksi ostolaskujen kiertoa jne kannattaisi opetella. Ja enemmän SAP kursseja + ERP osaamista muutenkin olisi hyvä syventää ja löytää kytköksiä oikeaan työhön.
- Enemmän Excel kursseja (käytännössä näitä käytetään niin paljon, että perustaidoilla ei tahdo pärjätä)
- Minulta jäi uupumaan ulkoisen laskennan kursseja koska tarjontaa oli liian vähän, harmitti.
- kansainvälinen tilinpäätös - ehdottoman tärkeää kuten myös verotuksen kurssit
- Ulkoisen laskentatoimen puolella voisi kirjanpitoa painottaa enemmän: lisää tiliristikkotehtäviä esimerkiksi Excelillä.
- Kirjanpitoa ja tavallista tilinpäätöstä olisi voinut olla enemmän, koska luultavasti suurin osa tekee näitä valmistumisen jälkeen ja enemmän harjoittelemalla olisi saanut paremmin rutiinia näihin asioihin. Tuskin kovin moni on valmistumisen jälkeen tekemisissä esim. konsernitilinpäätöksen tai yrityskauppojen kanssa, ja nämä aiheet unohtuvat nopeasti.
- Olin tyytyväinen kurssitarjontaan opiskellessani. Syventävät kurssit tarjosivat pintaraapaisun useasta osa-alueesta, mikä oli riittävää tutkinnon kannalta. Tiettyä työtehtävää/ammattia varten ei voi kaikkea tietoa olla tarjolla ammattikorkeakoulussa.

Muuta?

- Mielestäni olisi hyvä jos tarjottaisiin vielä enemmän käytännön opetusta oikeilla työelämän ohjelmistoilla.
- Jatko-opinnoista olisin toivonut enemmän tietoa (ja esimerkiksi korkeamman ammattikorkeakoulun 3 v työkokemus välissä tuntuu ikävältä, sillä monelle karttuu alan työkokemusta jo ennen ja tradenomiopintojen aikana).
- Sisäisenlaskennan kurssit olivat mielestäni vain pintaraapaisu siitä mitä se olisi voinut olla. Suosittelisin kehittämään ulkoisen ja sisäisen laskennan kurssien sisältöä käyttämällä alumneja tai muita kyseisellä alalla työskenteleviä apuna kun kurssi sisältöjä kehitetään.

- Kuten aikaisemmin mainitsin, erikoistumisopinnoille on varattu liian vähän aikaa tutkinnon kokonaisuudesta.
- Sisäisen laskennan kurssit mielestäni aika ylätasoa asioita joiden perusteella ei saa käsitystä kuin pienen yrityksen sisäisestä laskennasta. Yleisesti controllerin tehtäviin kuuluvia asioita voisi opiskella enemmän. Mielestäni näitä kahta opintosuuntaa ei tulisi erottaa ainakaan kokonaan toisistaan. Ulkoinen laskenta hyötyy vähemmän sisäisen laskennan aihealueista.
- Enemmän Excelin käytön opetusta pitäisi olla tarjolla ja tein koulutukseni iltaopetuksessa eli olen ollut nykyisessä työpaikassani eri taloushallinnon tehtävissä jo vuodesta 2002 lähtien.
- Enemmän tutustumista työelämään ja esimerkiksi työssäni Sweco Pm:llä ei juuri näy talousalan opiskelijoita esimerkiksi harjoittelemassa. Vink vink!
- Ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen töiden raja-aita on häilyvä erityisesti pienissä mutta myös keskisuurissa yrityksissä. Kokemukseni mukaan sisäisen laskentatoimen hommiin ei pääse mikäli ei ole hyvää osaamista ulkoisesta puolesta.
- Enemmän yritysvierailuja, vierasluentoisijoita ja muita vastaavia kertomaan oikeasta työelämästä
- Kaikesta oli hyötyä, myös niistä. mitä otti oman alan ulkopuolelta esim. esimieskoulutus
- Itse kävin laskentatoimen siten, että ulkoinen ja sisäinen yhdessä, mikä ei toiminut kovin hyvin. Hyvä, että ovat nyt erillään, kun pätevöittävät eri asioihin. Sisäinen pätevöittää johtamaan liiketoimintaa (eli siis muuhunkin kuin taloushallinnon tehtäviin) ja ulkoinen kirjanpitäjäksi yms. Ovat pikkasen eri asioita.
- Ulkoisen ja sisäisen laskennan opinnoissa olisi voitu käydä enemmän läpi erilaisia alakohtaisia erityiskysymyksiä.
- Käytännön harjoitteita voisi olla vielä enemmän. Työpaikkatutustumiset ovat myös antoisia.
- Ilman lisäkoulutusta tuloni eivät olisi nousseet.
- Vaikka sisäinen laskenta olisi päätätäinen, niin suosittelisin kaikille hankkimaan vahvan ymmärryksen ja riittävästi kokemusta ulkoisesta laskennasta. Tämän takia on yllättävää, että nämä koulutussuunnat on haluttu eriyttää. Excel-kurssit voisivat olla vieläkin käytännönläheisempiä ja pidemmälle vietyjä.
- Taloushallinnon järjestelmien pääkäyttäjätehtävissä huomaa välillä kaipaavansa syvempää osaamista tietojärjestelmistä/ teknisistä asioista. Toki tehdään tiivistä yhteistyötä ICT:n kanssa, mutta helpottaisi välillä kokonais kuvan hahmottamista ja kommunikaatioita, jos osaisi "puhua samaa kieltä" ICT:n kanssa.

- Toivon, että nykyisessä koulutuksessa IT-opetus on työelämän tasolla eikä se tarkoita yhtä vapaaehtoista "atk-kirjanpidon" kurssia vaan että esimerkiksi toiminnanohjausjärjestelmiä ja niiden mahdollisuuksia käytäisiin läpi esimerkiksi case pohjalta.
- Hatunnosto HAAGA-HELIAN tilintarkastuksen opetukselle, parhaimmat opintokokonaisuudet omista ASO-opinnoissani.
- Enemmän käytännön esimerkkejä
- Olen sitä mieltä, että taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtokseen valinneille tulisi opettaa sekä ulkoista että sisäistä laskentaa pakollisena. Vaikka olen tehnyt valmistuttuani lähinnä ulkoisen laskennan tehtäviä, on esimerkiksi kirjanpito tehtävissä tärkeää ymmärtää sisäisen kannattavuuden periaatteet.
- Ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi ovat ehdottomasti kaksi aivan omaa "alaansa" vaikka kuuluvatkin taloushallinto-nimikkeeseen alle. Ulkoinen laskentatoimikin jakautuu niin moniin eri mahdollisuuksiin (kirjanpito, tilintarkastus, konsernikirjanpito, sisäinen tarkastus jne), että olisi aivan älytöntä pyrkiä yhdistämään U ja S jälleen.
- Koin hyödylliseksi sen, että eri kursseilla oltuani onneksi sain tutustua eri ohjelmistoihin (toiminnanohjausjärjestelmiin). Suuntautumiseni siis oli laskentatoimi, ei erikseen ulkoinen tai sisäinen laskentatoimi. Sellaiset, jotka eivät valinneet samoja kursseja, jäivät paitsi ohjelmistoihin tutustumisesta.
- Excel-kurssit on ihan ehdottomia, niistä on ollut todella suuri hyöty.